وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار
دەستەی گشتیی گەشتوگوزار

پلانی جێبەجێکردنی ڕاسپاردەکانی کۆبوونەوەی ژمارە(٨٣)ی ئەنجوومەنی وەزیران لە ٢٠٢٢\٦\٥

پلانی پەرەپێدانی حکوومەتی هەرێمی کوردستان بۆ هەشت ساڵی داهاتوو

پلانی جێبەجێکردنی ڕاسپاردەکانی کۆبوونەوەی ژمارە(٨٣)ی ئەنجوومەنی وەزیران لە ڕۆژیی ٢٠٢٢\٦\١٥ کە تێیدا بڕیار درا لەسەر کۆی راپۆرت و ڕاسپاردەی وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار و دەستەی گشتیی گەشتوگوزار بچێتە واری جێبەجێکردنەوە، بۆیە وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار - دەستەی گشتیی گەشتوگوزار، هەڵدەستێت بە ئامادەکردنی پلانی کورتخایەن و مامناوەند و درێژخایەن بۆ پەرەپێدانی کەرتی گەشتیاری بە پلانێکی هەشت ساڵە بە هەماهەنگی لایەنە پەیوەندیدارەکان لە وەزارەت و دەستەکان بۆ جێبەجێکردنی بە پێی بڕیاریی بەرێز سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران بە ژمارە (١٥١) لە ٢٠٢٢\٦\١٥ کە هاوپێچە لەگەڵ پلانەکە.

حكومەتی هەرێمی کوردستان
ئەنجومەنی وەزیران
سکرتاریەت

حكومة اقليم كوردستان
مجلس الوزراء
السكرتارية

بڕیاری ئەنجومەنی وەزیران
ژمارە (١٥١) لە ٢٠٢٢/٦/٥

پشتبەست بە حوکمەکانی ماددەی (هەشتەم) لە یاسای ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان ژمارە (٣)ی ساڵی ١٩٩٢ هەموارکراو، و لەسەر پێشنیاری وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار و دەستەی گەشتوگوزار لە هەرێمی کوردستان، و ئاماژە بە کۆبوونەوەی ئەنجومەنی وەزیران ژمارە (٨٣) لە ٢٠٢٢/٦/٥، ئەنجومەنی وەزیران بڕیاری دا بە:

١. پەسەندکردنی سەرجەم ڕاسپاردە و پێشنیارەکانی هاتوو لە ڕاپۆرتی وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار و خستنەڕووی بەڕێز سەرۆکی دەستەی گەشتوگوزار لە هەرێمی کوردستان لە چوارچێوەی سیاسەت و ستراتیجی کابینەی نۆی حکومەتی هەرێمی کوردستان بۆ پەرەپێدانی کەرتی گەشتوگوزار.

٢. پێدانی دەسەڵاتی پێویست بە وەزارەت و لایەنی نەبەستراو بە وەزارەت بەپێی تایبەتمەندیی بۆ جێبەجێکردنی پێشنیار و ڕاسپاردەکانی ئاماژەپێدراو لە بڕگەی (١)ی سەرەوە بە بێ گەڕانەوە بۆ ئەنجومەنی وەزیران و لە چوارچێوەی یاسا بەرکارەکان.

٣. ڕاسپاردنی فەرمانگەی هەماهەنگی و بەدواداچوون بە هەماهەنگیی وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار و دەستەی گەشتوگوزار لە هەرێمی کوردستان بۆ هەماهەنگی و بەدواداچوونی جێبەجێکردنی ئەم بڕیارە و داڕشتنی پلانی جێبەجێکردن بە جۆرێک میکانیزمی جێبەجێکردنی ڕاسپاردە و پێشنیارەکان لەخۆ بگرێت، چ بە ڕێکاری تەشریعی یان پەیڕەو یان بڕیار و فەرمان لەگەڵ دیاریکردنی پێداویستییەکانی جێبەجێکردن و ماوەی پێویست بۆ هەر وەزارەت و لایەنی پەیوەندیدار بەم بابەتە و ئاگادارکردنەوەی ئەنجومەنی وەزیران لە بەرەوپێشچوون و ئاستەنگەکان و خستنەڕووی پێشنیاری پێویست بۆ چارەسەرکردنی کێشەکان.

٤. سەرجەم وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان ئەم بڕیارە جێبەجێ دەکەن لە ڕۆژی دەرچوونییەوە.

مەسرور بارزانی
سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران

١ - ١

بەرپرسیارییەتەکان و لایەنە پەیوەندیدار و جێبەجێکارانی ئەم پلانە.

- سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان.
- سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان.
- ئەنجومەنی ئاسایشی هەرێمی کوردستان.دەزگای ئاسایشی هەرێمی کوردستان
- ئەنجوومەنی وەزیران- فەرمانگەی هەماهەنگی و بەدواداچوون .
- ئەنجومەنی ئاسایش
- وەزارەتی ناوخۆ.
- وەزارەتی سامانە سروشتییەکان.
- وەزارەتی دارایی و ئابووری.
- وەزارەتی پلاندانان.
- وەزارەتی شەهیدان و ئەنفالکراوان.
- وەزارەتی کارەبا.
- وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازیی.
- وەزارەتی داد.
- وەزارەتی تەندروستی.
- وەزارەتی خوێندنی باڵا توژینەوەی زانستی.
- وەزارەتی پەروەردە.
- وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو.
- وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار.
- وەزارەتی ئەوقاف و کاروباری ئایینی.
- وەزارەتی گواستنەوە و گەیاندن.
- وەزارەتی ئاوەدانکردنەوە و نیشتەجێبوون
- وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی.

- وەزارەتی رۆشنبیری و لاوان.
- پارێزگا و ئیدارە سەربەخۆكان.
- دەستەی وەبەرهێنان.
- دەستەی پاراستن و چاككردنی ژینگە.
- دەزگای گشتی كاروباری مین.
- دەستەی مافی مرۆڤ.
- ئەنجومەنی باڵای كاروباری خانمان و گەشەپێدان.
- دەستەی گشتی ناوچە كوردستانیەكانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم.
- فەرمانگەی میدیاو زانیاری.
- فەرمانگەی تەكنۆلۆژیای زانیاری.
- فەرمانگەی پەیوەندییەكانی دەرەوە- نوێنەرایەتییەكان.
- رێكخراوە نێو دەوڵەتیی وناوخۆییەكان.
- كونسوڵگەری.
- كەرتی تایبەت بە گشتی.

قۆناخی لابردنی ئاستەنگەکان

لابردنی ئاستەنگەکانی بەردەم پرۆسەی بە گەشتیاریکردنی کوردستان دەستپێدەکەین بۆ ئەو مەبەستە پێویستمان بە پلانی کورتخایەن و درێژخایەن دەبێت بۆ جێبەجێکردنی ئەم پلانە.

لابردنی ئاستەنگەکانی بەردەم پرۆسەی بە گەشتیاریکردنی کوردستان.

پلانی کورتخایەن ٦ مانگی ٢٠٢٢:

1 - ڕێنمایی پۆڵێنی بنکە گەشتیارییەکان.
2 - بەبازاڕکردن و ڕاگەیاندنی گەشتیاری.
3 - پەرەپێدانی کۆنترۆڵی جۆری.
4 - یاسا و ڕێنماییەکان.
5 - پەرەپێدانی خزمەتگوزاری شوێنە گەشتیارییەکان.
6 - ڕێکخستن و پەرەپێدانی توانامرۆییەک.
7 - دروستکردنی نوێنەر و ژورێک وەک پاشکۆ (مولحەق) لە نوێنەرایەتیی هەرێم.

پلانی جێبەجێکردنی ڕاسپاردەکانی دەستەی گشتی لە کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی وەزیران لە ڕێککەوتی 2022/6/5

ڕێنمایی پۆلێنی بنکە گەشتیارییەکان بە پێی ئەم فۆڕمە.

بوار	ئامانج/ Objective	چالاكی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێكار	هەنگاوەكان	بودجە بە دیناری عێراق	مەودای جێبەجێكردن Short term/ Long term

٥	**بەرزکردنەوەی ئاستی خزمەتگوزاری لەبنکەو شوێنە گەشتیاریەکان.**	1-دەرهێنان ونوێکردنەوەی ڕێنماییە گەشتیاریەکان	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	• دەستەی گەشتوگوزار هەڵدەستێت بە ئامادەکردنی ڕەشنوسی دەرهێنان و نوێکردنەوەی ڕێنماییەکان • بەرزکردنەوەی کۆنوس بۆ وەزارەتی شارەوانی • هەڵسەنگاندن وپێداچونەوەی لە ئەنجوومەنی وەزیران بۆ دەکرێت • پەسندکردنی لە ئەنجوومەنی شورا • بڵاوبونەوەی لە وەقائع **تێبینی/** 1- ڕێنمایی ڕێبەری گەشتیاری لە ئەنجوومەنی شورایە 2- ڕێنمایی ئاهەنگگێڕان لە سەرۆکایەتی ئەنجوومەنی وەزیرانە 3- ڕێنمایی مەی فرۆشتن لە سەرۆکایەتی ئەنجوومەنی وەزیرانە 4- ڕێنمایی پۆلێنی هۆتێلەکان لە دەستەی گەشتوگوزارە		قوناغی یەکەم نوێکردنەوەی رینمایی لە 2022/7/1 تاکو31 /2023/12 قوناغی دووەم دەرهێنانی ڕێنمایی لە2023/7/1 تاکو 2023/12/31

		2-پێداچونەوە بەڕسوماتی بنکە گەشتیاریەکان	1 وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	• دەستەی گەشتوگوزار هەڵدەستێت بە پێداچونەوە بەگشت رسوماتەکان و وەرگرتنی ڕای کۆمەڵەکان . • بەرزکردنەوەی لەلایەن وەزارەتی شارەوانی • پەسندکردنی لەلایەن ئەنجوومەنی وەزیران • جێ بەجێ کردنی لەلایەن وەزارەتی دارایی **تێبینی/** لە ئیستادا رسوماتی پێشنیار کراو لە ئەنجوومەنی وەزیران و لە پەرلەمانی کوردستانە		
		3-گێرانەوەی مۆڵەتەکانی میللی(هۆتێل،کافتریا،ڕێستورانت، ساردەمەنی،شیرنەمەنی...هتد)	1 وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	• دەستەی گەشتوگوزار هەڵدەستێت بە پێکهێنانی لیژنەی هاوبەش لەنێوان بەڕێوەبەرایەتیە گشتیەکان وپارێزگان و ئیدارە سەربەخۆکان • ئامادەکردنی لیستی بنکە گەشتیاریە میللیەکان • پێداچونەوەو بەرزکردنەوەی لەلایەن وەزارەتی • شارەوانی بۆ پەسند کردنی لەئەنجوومەنی وەزیران **تێبینی/** لە بەڕێوەبەرایەتیە گشتیەکان و دەستەو وەزارەتی شارەوانیە		قوناغی یەکەم لە 2022/7/1 تاکو 2022/12/31 قوناغی دووەم 2023/1/1 تا وەکو 2023/7/1

		4-دامەزراندنی پۆلیسی گەشتیاری	1 وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	• دەستەی گەشتوگوزار هەڵدەستێت بە بەرزکردنەوەی نوسراو بۆ وەزارەتی شارەوانی بەرزکردنەوەی بۆ ئەنجوومەنی وەزیران • پەسندکردنی لەلایەن ئەنجوومەنی وەزیران • جێ بەجێ کردنی لەلایەن وەزارەتی (ناوەخۆ ،دارایی) **تێبینی /** لە ئیستادا یاسایی گەشتوگوزار لە پەرلەمانی کوردستان و وەزارەتی ناوەخۆیە	لە 2022/7/1 تاکو31 2023/12/

		پێدانی موڵەتی گەشتیاری بۆ شوێنە گەشتیاریەکانی کە کێشەی موڵکداریان هەیە وەرگرتنی ڕسومات لەو شوێنانە	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	• بەڕێوەبەرایەتیە گشتیەکانی هەڵەدەستن بە ئامادەکردنی لیستی ناوی شوێنە گەشتیاریەکانی ئەوانەی کە کێشەدارن • بەڕێوەبەرایەتی ناحیەکان پابەندیان دەکات بە دەرهێنانی مۆڵەتی پیشەی • بەڕێوەبەرایەتی گشتی و دەستەی گەشتوگوزار چاودێری پڕۆسەکە دەکات • وەزارەتی شارەوانی ڕێکارە کارگێڕیەکان پەسند دەکات **تێبینی/** لەبەڕێوەبەرایەتیەگشتیە کان و ئەنجوومەنی وەزیرانە		لە 2022/7/1 تاکو 2023/7/1

		پێدانی قەرزی گەشتیاری	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	• دەستەی گەشتوگوزار هەڵدەستێت بەکۆکردنەوەی پرۆژە پێشنیارکراوەکانی بچوک و مام ناوەند • دابین کردنی گوژمە لەلایەن بانکە مەرکەزی وبانکە ئەهلیەکان • جێ بەجێ کردن و پەسندکردنی لەلایەن وەزارەتی (دارایی ،شارەوانی) **تێبینی/** لە ئێستادا پرۆسەکە لەبانکی مەرکەزی بەغدایە		لە 2022/7/1 تاکو 2023/7/1

		ڕێکخستنی پرۆسەی هاتنە ژوورەوەی گەشتیاران لە بازکەکان و خالە سنوریەکان	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	• دەستەی گەشتوگوزارو بەڕێوە بەرایەتیە گشتیەکان هەڵدەستن بەدیاریکردنی بازگەو دەروازە سنوریەکان • ئەنجام دانی کۆبونەوەی هاوبەش لەنێوان گەشتوگوزارو بەڕێوەبەرایەتی گشتی بازگەکان و خاڵە سنوریەکان • دابین کردنی شوێنی حەوانەوە • دابین کردنی ڕێبەری گەشتیاری هەرێمی کوردستان • ئاسانکردن و خێرا یی لەجێ بەجێ کردنی ڕێکارە ئەمنیەکان • پەسندکردن وجێ بەجێ کردنی لەلایەن وەزارەتی شارەوانی و وەزارەتی ناوەخۆ • **تێبینی/** لەبەڕێوەبەرایەتیە گشتیەکان و کۆمەڵەکانە		لە 2022/7/1 تاکو 2023/7/1

		دانانی بڕۆشەرو نەخشەو بڵاوکراوەکانی گەشتیاری لە بنکە گەشتیاریەکان	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	• دەستەی گەشتوگوزار هەڵدەستێت بە ئامادەکردن ودروستکردنی بڵاوکراوە گەشتیاریەکان • پێدانی بە بەڕێوەبەرایەتیە گشتیەکان بۆ دابەشکردن و پابەندکردنی بنکە گەشتیاریەکان • چاپکردن ودانانی لۆگۆی تایبەت بەخۆیان لەسەر بڵاوکراوەکان **تێبینی/** لەدەستەی گەشتوگوزارو بەڕێوەبەرایەتیە گشتیەکان و کۆمەڵەکانە		لە 2022/7/1 تاکو 2023/7/1

نیوونی سیستەمی بانکی لەڕوی ئامار و داهاتەوە	دانانی سیستمی بانکی لەروی ئامارو داهاتەوە	1-دانانی سیستەمێکی ئەلیکترۆنی گشتگیر بۆ زانینی ڕێژەی تەواوی گەشتیاری ناوخۆی عێراق و دەرەوەی .	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	1- دانانی سیستەمێکی ئەلیکترۆنی گشتگیر لە هەموو بازگەکان و خاڵە سنوریەکان و فرۆکەخانەکان وەببەسترێتەوە بە دەستەی گشتیی گەشتوگوزار بۆ زانینی ڕێژەی و ئاماری گەشتیاری تەواو دروست. 2- دروستکردنی سیتەمێکی هاوبەش لەنێوان گشت ئوتێل و بنکەکەشتیارەکان و گەشتیار تاکو بتوانن لەڕێگەی ئۆنلاین شوینی حەوانەوە دابین بکەن. 3-دەستەی گشتی هەڵدەستی بە ڕیکخستنی دەرخستەی تایبەت بەو دوو خاڵەی سەرەوە 3-بەرزکردنەوەی دەرخستە بۆ وەزارەتی شارەزانی و ، وەزارەتی دارایی و ئابوری کوژمەی پێویستی بۆ خەرج دەکات	-دابینکردنی بەشێک لە خەرجییەکانی بودجەی 25% لە داهاتی کەرتی .	Long Term 2022/12-6 قۆناغی یەکەم پێکهێنانی لیژنە بۆ جێبەجێکردن و دارڕشتنی دەرخستە 2023/1 قۆناغی دووەم دەست بەکاربوونی بە دروستکردنی سیستەمەکان

پەرەپێدانی چالاکیە گەشتیاریەکان	ئەنجام دانی چالاکی جۆراو جۆری گەشتیاری بە پێ شوێنەگەشتیاریەکان	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	• دەستەی گەشتوگوزار هەڵدەستێت بە ئاگادارکردنەوەی بەڕێوە بەرایەتیە گشتیەکان بەمەبەستی دیاری کردنی جۆر و چالاکی گوژمەی پێویست بۆ ئەنجام دانی • پاراستنی هێمنی وئاسایش لەلایەن قائیمقامیەتەکانەوە • هێنانی گەشتیار لەلایەن کۆمپانیاو نوسینگە کان تایبەت بۆشوێنی چالاکیەکە **تێبینی/** بە پێ دەرخستە کە ئامادە دەکریت لە بە ڕێوەبەرایەتیە گشتیەکان جێ بە جێ دەکرێت بە پێی وەرزەکان		لە 2022/7/1 تاکو 2023/7/1

2- پلانی جێبەجێکردنی ڕاسپاردەکانی وەزارەتی شارەوانی و / دەستەی گشتی لە کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی وەزیران لە ڕێکەوتی 2022/6/5

بەبازاڕکردن و ڕاگەیاندنی گەشتیاری

مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term	بودجە بە دیناری عێراق Budget	هەنگاوەکان Initiatives	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholders	چالاکی Tactics	ئامانج Objective	بوار Perspective
مانگی 11ی 2022	145،000،000 سەدو چل و پێنج ملیۆن دینار . بە پێی دەرخستەی هاوپێچ (1)	• دەستەی گشتی هەڵدەستێ بە ئامادەکاری پێویست بۆ بەشداریکردن لە پێشانگا نێودەوڵەتیەکان • رەزارمەندی وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار بە مەبەستی بەشداریکردن و دابینکردنی بودجەی پێویست. • رەزامەندی وەزارەتی دارایی بە مەبەستی دابینکردنی بوجە. • فەرمانگەی پەیوەندیەکانی دەرەوە هەماهەنگ بێت بۆ وەرگرتنی ڤیزا بۆ شاند • کەرتی تایبەت هەماهەنگ و بەشداربێت لە پێشانگاکان	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	1-بەشداریکردن لە پێشانگای گەشتیاری نێودەوڵەتی لەندەن (WTM)	بەشداریکردن لە(6) پێشانگای نێودەوڵەتی گەشتیاریی بەمەبەستی زیاتر ناساندن و بەبازارکردنی ی کوردستان و راکێشانی گەشتیار و وەبەرهێنەری گەشتیاری بیانی بۆ کوردستان	بەهێزکردنی بەبازاکردن و راگەیاندنی گەشتیاری
مانگی 2ی 2023	80،000،000 هەشتا ملیۆن دینار . بە پێی دەرخستەی هاوپێچ (2)	• دەستەی گشتی هەڵدەستێ بە ئامادەکاری پێویست بۆ بەشداریکردن لە پێشانگا • رەزارمەندی وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار بە مەبەستی بەشداریکردن و دابینکردنی بودجەی پێویست. • رەزامەندی وەزارەتی دارایی بە مەبەستی دابینکردنی بوجە. • فەرمانگەی پەیوەندیەکانی دەرەوە هەماهەنگ بێت بۆ وەرگرتنی ڤیزا بۆ شاند • کەرتی تایبەت هەماهەنگ و بەشداربێت لە پێشانگاکان		2-بەشداریکردن لە پێشانگای گەشتیاری نێودەوڵەتی ئەستەنبول (EMITT)		

		3-بەشداریکردن لە پێشانگای نێودەوڵەتی گەشتیاری عەرەبی لە دوبەی (ATM)		• دەستەی گشتی هەڵدەستێ بە ئامادەکاری پێویست بۆ بەشداریکردن لە پێشانگا • ڕەزارمەندی وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار بە مەبەستی بەشداریکردن و دابینکردنی بودجەی پێویست. • ڕەزامەندی وەزارەتی دارایی بە مەبەستی دابینکردنی بوجە. • فەرمانگەی پەیوەندیەکانی دەرەوە هەماهەنگ بێت بۆ وەرگرتنی ڤیزا بۆ شاند • کەرتی تایبەت هەماهەنگ و بەشداربێت لە پێشانگاکان	**157،000،000** **سەدو پەنجا و حەوت ملیۆن دینار** بە پێی دەرخستەی هاوپێچ (3)	مانگی 5ی 2023
		4-بەشداریکردن لە پێشانگای گەشتیاری نێودەوڵەتی بەرلین (ITB)		• دەستەی گشتی هەڵدەستێ بە ئامادەکاری پێویست بۆ بەشداریکردن لە پێشانگا • ڕەزارمەندی وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار بە مەبەستی بەشداریکردن و دابینکردنی بودجەی پێویست. • ڕەزامەندی وەزارەتی دارایی بە مەبەستی دابینکردنی بوجە. • فەرمانگەی پەیوەندیەکانی دەرەوە هەماهەنگ بێت بۆ وەرگرتنی ڤیزا بۆ شاند • کەرتی تایبەت هەماهەنگ و بەشداربێت لە پێشانگاکان	145،000،000 سەدو چل و پێنج ملیۆن دینار بە پێی دەرخستەی هاوپێچ (4)	مانگی 3ی 2023
		5-بەشداریکردن لە پێشانگای گەشتیاری نێودەوڵەتی مەدرید (FITUR)		• دەستەی گشتی هەڵدەستێ بە ئامادەکاری پێویست بۆ بەشداریکردن لە پێشانگا • ڕەزارمەندی وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار بە مەبەستی بەشداریکردن و دابینکردنی بودجەی پێویست. • ڕەزامەندی وەزارەتی دارایی بە مەبەستی دابینکردنی بوجە. • فەرمانگەی پەیوەندیەکانی دەرەوە هەماهەنگ بێت بۆ وەرگرتنی ڤیزا بۆ شاند	145،000،000 سەدو چل و پێنج ملیۆن دینار بە پێی دەرخستەی هاوپێچ (5)	مانگی 1ی 2023

				• كەرتی تایبەت هەماهەنگ و بەشداربێت لە پێشانگاكان		
		6-بەشداربکردن لە پێشانگای گەشتیاری عیراق –بەغدا (ITM Iraq)		• دەستەی گشتی هەڵدەستێ بە ئامادەکاری پێویست بۆ بەشداریکردن لە پێشانگا • ڕەزارمەندی وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار بە مەبەستی بەشداریکردن و دابینکردنی بودجەی پێویست. • ڕەزامەندی وەزارەتی دارایی بە مەبەستی دابینکردنی بوجە. • كەرتی تایبەت هەماهەنگ و بەشداربێت لە پێشانگاكان	30،000،000 سی ملیۆن دینار بە پێی دەرخستەی هاوپێچ (6)	مانگی 3ی 2023
		7- ئەنجامدانی چالاکی جۆراوجۆر لە ناوەخۆ (پێشانگەی گەشتیاری (METEX) ، کۆنفرانس و کۆڕبەندی گەشتیاری ، فستیڤاڵەکانی بەفر و سەرکێشی و فستیڤالی باڵۆن و خواردن، سازدانی ئاهەنگ بۆ هونەرمەندە بەناوبانگەکانی (ناوخۆی و بیانی) ... هتد) کە دەبێتە هۆی ڕاکێشانی وەبەرهێنەری گەشتیاری و گەشتیاران.		• دەستەی گشتی هەڵدەستێ بە ئامادەکاری پێویست بۆ چالاکیەکان • ڕەزارمەندی وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار بە مەبەستی ئەنجامدانی چالاکیەکە و دابینکردنی بودجەی پێویست. • وەزارەتی ناوەخۆ هەماهەنگ بێت بۆ ئاتسانكاری هاتنە ناوەوەی بەشداربووانی چاڵاکیەکان • ڕەزامەندی وەزارەتی دارایی بە مەبەستی دابینکردنی بوجە. • كەرتی تایبەت هەماهەنگ و بەشداربێت لە پێشانگاكان	250،000،000 دوو سەد و پەنجا ملیۆن بە پێی دەرخستەی هاوپێچ (7)	بە درێژایی ساڵ

بەهێزکردنی بەبازاکردن و راگەیاندنی گەشتیاری	پەرەپێدانی بەبازارکردنی ئەلیکترۆنی	1-کردنەوەی ناوەندێکی تایبەت (Kurdistan Tourism Center) بە مەبەستی بەبازارکردن و رێکخستنی ئامار و بە ئەلیکترۆنی کردنی .		• دەستەی گشتی هەڵدەستێ بە ئامادەکاری پێویست بۆ کردنەوەی ناوەندەکە بە هەماهەنگی لەگەڵ کەرتی تایبەتPPP • رەزارمەندی وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار بە مەبەستی کردنەوەی ناوەندەکە و دابینکردنی بودجەی پێویست. • رەزامەندی وەزارەتی دارایی بە مەبەستی دابینکردنی بوجە.	ئامادەکردنی دوو دەرخستە • ئەگەر لە لایەن حکوومەتی هەرێم جێبەجێکرا • ئەگەر بەشێوەی PPP جێبەجێکرا	مانگی 7 تا 12ی 2022
		2-بەبازارکردنی ئەلیکترۆنی لە رێگای کەسانی تایبەتمەند (بلوگەرەکان)ی کوردستانی، عەرەبی و بیانی.		• دەستەی گشتی گەشتوگوزار هەڵدەستێ بە دەستنیشانکردنی ئەو بلوگەرانەی کە کاریگەریان هەیە بۆ زیاتر ناساندنی ی کوردستان. • وەرگرتنی رەزامەندی لە لایەن وەزارەتی شارەوانی و و بەرزکردنەوەی بۆ وەزارەتی درایی بە مەبەستی دابینکردنی بودجەی پێویست. • ئاسانکاری و هەماهەنگی بۆ هێنانی بلوگەرەکان لە لایەن وەزاراتی ناوەخۆ •	ئامادەکردنی دوو دەرخستە • ئەگەر لە لایەن حکوومەتی هەرێم جێبەجێکرا • ئەگەر بەشێوەی PPP جێبەجێکرا	مانگی 7 تا 12ی 2022
		3- دروستکردن و بڵاوکردنەوەی ڤیدیۆی سەرنج ڕاکێشی کوردستان بە مەبەستی ڕاکێشانی وەبەرهێنەری گەشتیاری و گەشتیار بۆ کوردستان		• ئامادەکردنی پلان لە لایەن دەستەی بۆ درووستکردنی ڤیدیۆکان • رەزامەندی لە لایەن وەزارەتی شارەوانی و و بەرزکردنەوەی بۆ وەزارەتی درایی • دابینکردنی بودجەی پێویست لە لایەن وەزارەتی درایی • رەزامەندی وەزارەتی ناوەخۆ بە مەبەستی وێنەگرتنی شوێنەکان • هەماهەنگ	50،000،000 پەنجا ملیۆن دینار بە پێی دەرخستەی هاوپێچ (8)	مانگی 1ی 2023

		4- ناساندن و بەبازارکردنی و مێژوو کەلتوری کوردستان لە ڕێگەی سۆشیال میدیا		• ئامادەکردنی پلان لە لایەن دەستەی بۆ ئەم مەبەستە • ڕەزامەندی لە لایەن وەزارەتی شارەوانی و و بەرزکردنەوەی بۆ وەزارەتی درایی • دابینکردنی بودجەی پێویست لە لایەن وەزارەتی درایی	45،000،000 چل و پێنج ملیۆن دینار بە پێی دەرخستەی هاوپێچ (9)	لە ساڵی 2023
		5- ئەپدەیت کردنەوەی بەردەوام بۆ وێب سایتی تایبەت بە ی هەرێمی کوردستان		• ئامادەکردنی پلان لە لایەن دەستەی بۆ ئەم مەبەستە • ڕەزامەندی لە لایەن وەزارەتی شارەوانی و و بەرزکردنەوەی بۆ وەزارەتی درایی • دابینکردنی بودجەی پێویست لە لایەن وەزارەتی درایی	2،000،000 دوو ملیۆن دینار ساڵانە	ساڵانە
بەهێزکردنی بەبازاڕکردن و ڕاگەیاندنی گەشتیاری	ئەپدەیتکردنەوە و نوێکردنەوەی بڵاوکراوە گەشتیارییەکان، وەک (ڕێبەر، نەخشە، فۆتۆ ئەلبوم.)	1- دروستکردنی ڕێبەری گەشتیاری بە زمانەکانی (عەرەبی، ئینگلیزی، فارسی، تورکی) بۆ هەر زمانێک 15 هەزار دانە		• دەستەی گشتی هەڵدەستێ بە ئامادەکاری پێویست ڕێبەرکە (کۆکردنەوەی داتا و زانیاری و وێنە) • ڕەزامەندی لە لایەن وەزارەتی شارەوانی و و بەرزکردنەوەی بۆ وەزارەتی درایی • دابینکردنی بودجەی پێویست بۆ دروستکردنی ڕێبەرەکە لە لایەن وەزارەتی درایی	300،000،000 سێ سەد ملیۆن دینار بە پێی دەرخستەی هاوپێچ (10)	لە ساڵی 2023

		2-دروستکردنی (15 هەزار) نەخشەی گەشتیاری بە زمانی ئینگلیزی بە قەبارەی 50X 50سم		• دەستەی گشتی هەڵدەستێ بە ئامادەکاری پێویست دروستکردنی نەخشەی گەشتیاری. • ڕەزامەندی لە لایەن وەزارەتی شارەوانی و و بەرزکردنەوەی بۆ وەزارەتی دارایی • دابینکردنی بودجەی پێویست بۆ دروستکردنی نەخشەکە لە لایەن وەزارەتی دارایی	25،000،000 بیست و پێنج ملیۆن دینار بە پێی دەرخستەی هاوپێچ (11)	-نەخشەی عربی و ئینگلیزی لە ساڵی 2022. نەخشەی فارسی و تورکی لە ساڵی 2023
		3- دروستکردنی (5 هەزار) ئەلبومی وێنەیی گەشتیاری بە مەبەستی نیشاندانی کلتور و مێژوو و شوێنە سەرنجراکێشەکانی کوردستان		• دەستەی گشتی هەڵدەستێ بە ئامادەکاری پێویست دروستکردنی نەخشەی گەشتیاری. • ڕەزامەندی لە لایەن وەزارەتی شارەوانی و و بەرزکردنەوەی بۆ وەزارەتی دارایی • دابینکردنی بودجەی پێویست بۆ دروستکردنی نەخشەکە لە لایەن وەزارەتی دارایی	75،000،000 حەفتا و پێنج ملیۆن دینار بە پێی دەرخستەی هاوپێچ (12)	ساڵی 2022 (مانگی 7-12)
بەهێزکردنی بەبازاڕکردن و ڕاگەیاندنی گەشتیاری	بەبازارکردن، ناساندن و بە براندکردنی بەرهەمە خۆماڵی و کارەدەستیەکان و ی هەرێمی کوردستان	1- کردنەوەی پاشکۆی لە نوێنەرایەتییەکانی حومەتی هەرێمی کوردستان لە وڵاتانی دەرەوە		• وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار / دەستەی گشتی گەشتوگوزار نووسراو ئاراستەی فەرمانگەی پەیوەندیەکانی دەرەوە دەکات بە مەبەستی کردنەوەی پاشکۆی لە نوێنەرایەتییەکانی حومەتی هەرێمی کوردستان لە وڵاتانی دەرەوە. • دوای کردنەوەی پاشکۆی دەستەی گشتی هەڵدەستێ بە دابینکردنی بڵاوکراوەی گەشتیاری (ڕێبەر، نەخشە، فیلمی گەشتیاری، ئەلبومی گەشتیاری ...هتد) • فەرمانگەی پەیوەندیەکانی دەرەوە، لە ڕێگەی نوێنەرایەتیەکان لە دەرەوە کار بکات		ساڵی 2022 (7/1 تا 12/31)

				بۆ ئەنجامدانی چالاکی گەشتیاری لە کاتی بۆنەکان و سازدانی کۆڕبەند بۆ کۆمپانیا و وەبەرهێنەرانی بیانی به مەبەستی زیاتر ناساندنی ی کوردستان و راکێشانی وەبەرهێن و گەشتیار بۆ کوردستان.		
		2- نیشاندانی شوێنە گەشتیاری و شوێنەواریەکانی کوردستان لە دراما و فیلم و کلیپ بە مەستی زیاتر ناساندنی کوردستان		• وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار / دەستەی گشتی گەشتوگوزار هەماهەنگی وەزارەتی رۆشنبیری دەکات لە دیاریکردنی شوێنە گەشتیاری و شوێنەوارییەکانی هەرێمی کوردستان. • وەزارەتی رۆشنبیری کار بکات بۆ ئەوەی لە دراما و فیلم و کلیپ زۆرترین شوێنی گەشتیاری و شوێنەوارییەکانی هەرێمی کوردستان نیشان بدرێت.		ساڵی 2022 (7/1 تا 12/31) بە بەردەوامی
		3- سازدانی پێشبڕکێی بۆ باشترین وێنەی گەشتیاری بەمەبەستی زیاتر هاندانی فۆتۆگرافەرانی کوردستان بۆ وێنەگرتنی شوێنە گەشتیارییەکان		• وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار / دەستەی گشتی گەشتوگوزار هەڵدەستێ بە ئامادەکردنی پێوەر و مەرجەکانی پێشبڕکێکە بە هەماهەنگی کۆمەڵەی وێنەگران. • دابینکردنی بودجەی پێویست لە لایەن وەزارەتی دارایی	60،000،000 شەست ملیۆن	مانگی 5 ی ساڵی 2023

		4- به بازاڕکردن بۆ بەرهەمەکانی خۆماڵی و کارەدەستکردەکان به مەبەستی به براند کردنیان.		• وەزارەتەکانی رۆشنبیری و کشتوکاڵ و بازرگانی دەستنیشانی ئەو بەرهەم و کارەدەستیانە دەکەن کە دەکرێ ببن بە براند • وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار / دەستەی گشتی گەشتوگوزار هەڵدەستێ ناساندن و بەبازارکردنی ئەم بەرهەمانە. • دابینکردنی بودجەی پێویست لە لایەن وەزارەتی دارایی	50،000،000 پەنجا ملیۆن	ساڵی 2023
		5- رێکخستنی گەشتی رۆژنامەوانی بۆ رۆژنامەنووسانی بیانی بە مەبەستی ئەنجامدانی راپۆرت لەسەر شوێنەگەشتیاری و شوێنەوارییەکانی هەرێمی کوردستان و بڵاوکردنەوەی لە دەزگاکانیان		• وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار / دەستەی گشتی گەشتوگوزار هەڵدەستێ دەستنیشانکردنی ئەو رۆژنامەنووسانەی کە کاریگەرییان هەیە بۆ ناساندنی ی کوردستان. • کار ئاسانی لە لە لایەن وەزارەتی ناوەخۆ بۆ هاتنە ناوەوەی رۆژنامەنووسان و چالاکیەکانیان لە هەرێمی کوردستان • دابینکردنی بودجەی پێویست لە لایەن وەزارەتی دارایی	75،000،000 حەفتاو پێنج ملیۆن	ساڵی 2023

تێبینی//

بەو پێیەی پرۆسەی بەبازارکردن و ناساندنی هەرێم جیاوازە لە چالاکیی سێکتەرەکانی تری وەزارەت و فەرمانگەکانی دیکەی حکوومەتی هەرێمی کوردستان، بۆیە داواکارین رەزامەندی بفەرموون لەسەر بەدەرکردنی (استثناء) دەستەی گشتی گەشتوزار لە رێنمایی و رێکارەکانی شاندکردن بە مەبەستی بەشداریکردن لە پێشانگا و کۆربەند و کۆنفرانسە نێو دەوڵەتیە گەشتییارییەکان.

3-پلانی جێبەجێکردنی ڕاسپاردەکانی وەزارەتی شارەوانی و / دەستەی گشتی لە کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی وەزیران لە ڕێککەوتی 2022/6/5-3

پەرەپێدانی کۆنترۆڵی جۆری

بوار	ئامانج/ Objective	چالاکی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholder	هەنگاوەکان Initiative	بودجە بە دیناری عێراقی Budget	مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term
پەرەپێدانی کۆنترۆڵی جۆری	1- هاندانی کەرتی تایبەت بۆ جێبەجێکردنی سیستەمی کوالیتی لە کارەکانیان.	1-1 :پێداچوونەوە بە رێژەی باج و و رێژەی باجی فرۆشتن (ضريبة المبيعات ١٠٪) بۆئەوەی یارمەتیدەر و هاندەر بێت لە توانای دارایی بنکە و کۆمپانیا گەشتیارییەکان بۆ باشترکردنی کوالیتی خزمەتگوزارییان	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	1- سازکردنی وۆرکشۆپێک بە ئامادەبوونی لایەنە پەیوەندیدارەکان (کۆمەڵەی میوانخانە و چێشتخانەکان، کۆمەڵەی کۆمپانیا و نووسینگەی گەشتیارییەکان، خاوەن بنکە و کۆمپانیا گەشتیارییەکان،...) بۆ لێکۆڵینەوە و پێداچوونەوە بە بڕی باج و رسوماتی بنکە و کۆمپانیا گەشتیارییەکان بەپێی پۆلینکردنیان و شوێنەکانیان. 2- بەرزکردنەوەی دەرئەنجامی وۆرکشۆپەکە بۆ سەرۆکی دەستە بۆ پەسەندکردنی. 2- بەرزکردنەوەی پێشنیاری باج و رسوماتی نوێ بۆ وەزارەتی دارایی و ئابووری بەمەبەستی پەسەندکردنی.	بودجەی پێویست دیاری دەکرێت لە دەرخستەی تایبەت بە سازدانی وۆرکشۆپ	Short term لە 2022/7/1 تاکو 2022/10/1
		2-1: دامەزراندنی هێڵی گەرم بۆ وەڵامدانەوەی پرسیار و وەرگرتنی سکاڵا و تێبینی و پێشنیارەکانی گەشتیاران و هاووڵاتیان و لایەنە پەیوەندیدارەکان.		1- وەرگرتنی ئۆفەر لە لایەن کۆمپانیاکانی تایبەتمەند کە کار دەکەن لەم بوارە (کەرتی تایبەت). 2- ئامادەکردنی دەرخستەی تایبەت بە پێویستییەکانی دارایی و مرۆیی و ئامێر بۆ هێڵی گەرم. 3- وەرگرتنی رەزامەندیی وەزارەتی دارایی و ئابووری بۆ تەرخانکردنی گوژمەی پێویست. 4- جێبەجێکردنی پرۆژەکە بەپێی دەرخستە.	بودجەی پێویست دیاری دەکرێت لە دەرخستەی تایبەت بەم چالاکییە لە قۆناغی یەکەم	Short term قوناغی یەکەم لە 2022/7/1 تاکو 2022/9/30 قوناغی دووەم 2022/10/1 تاکو 2022/12/31

بوار	ئامانج/ Objective	چالاکی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholder	هەنگاوەکان Initiative	بودجە بە دیناری عێراقی Budget	مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term
پەرەپێدانی کۆنترۆڵی جۆری	1- هاندانی کەرتی تایبەت بۆ جێبەجێکردنی سیستەمی کوالیتی لە کارەکانیان.	1-3: تەرخانکردنی بودجەیەکی تایبەت لە داهاتی بۆ پەرەپێدانی کۆنترۆڵی جۆری	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	1- بەرزکرنەوەی نووسراو بۆ وەزارەتی دارایی و ئابووری لە رێگای وەزارەتی شارەوانی و هوە بەمەبەستی:- - زیادکردنی رێژەی تەرخانکراو بۆ لە داهاتی لە 15% بۆ 25%. - خەرجکردنی ئەو رێژەیە بۆ پەرەپێدانی لە هەموو بوارەکان (بە بواری کوالیتیەوە) نەک تەنها بۆ بەبازارکردن و خزمەتکوزاری. - تەرخانکردنی بودجەیەکی ساڵانەی تایبەت و دیاریکراو بۆ پەرەپێدانی کەرتی .		Short term لە 2022/7/1 تاکو 2022/10/1
پەرەپێدانی کۆنترۆڵی جۆری		1-4: پەیرەوکردنی سیستەمەکانی کوالیتی لەلایەن بنکە گەشتیارییەکانەوە بۆ باشترکردنی کوالیتی خزمەتگوزاری پێشکەشکراویان (سیستەمەکانی کوالیتیی ئیداری، ژینگە، سەلامەتی خۆراک، تەندروستی و سەلامەتی پیشەیی، ..هتد) وە سەپاندنی وەک مەرج لە پێدان و نوێکردنەوەی مۆڵەتی کارکردنی گەشتیاری.		1- سازکردنی وۆرکشۆپێک بە ئامادەبوونی لایەنە پەیوەندیدارەکان بۆ پێداچوونەوە بە پێوەرەکانی پۆلێنکردنی بنکە گەشتیارییەکان و سەپاندنی هەبوون و پەیرەوکردنی سیستەمەکانی کوالیتی بۆ بنکەکانی پێنج ئەستێرە و چوار ئەستێرە. 2- پەسەندکردنی پێوەرە نوێیەکان لە لایەنە پەیوەندیدارەکانەوە. 3- جێبەجێکردنی پێوەرە نوێیەکان لەکاتی پێدانی مۆڵەت و پۆلێنکردنی ئەو بنکانە. 4- لەلایەن لیژنەکانی پشکنینەوە بەدواداچوون بکرێ بۆ جێبەجێکردنی ئەو پێوەرانە لەلایەن بنکە گەشتیارییەکانەوە.	بودجەی پێویست دیاری دەکرێت لە دەرخستەی تایبەت بە سازدانی وۆرکشۆپ	Long term لە 2023/1/1 تاکو 2022/3/31

بوار	ئامانج/ Objective	چالاکی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholder	هەنگاوەکان Initiative	بودجە بە دیناری عێراقی Budget	مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term
	1- هاندانی کەرتی تایبەت بۆ جێبەجێکردنی سیستەمی کوالیتی لە کارەکانیان.	1-5: هاندانی ئەو بنکە و کۆمپانیا گەشتیارییانەی کە سیستەمی کوالیتی جێبەجێدەکەن و خەلاتی جۆری وەردەگرن وە پێدانی ئیمتیازات بۆیان.	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	1- دەستەی گشتی هەڵدەستێت بەدانانی میکانیزمێک بۆ دیارکردنی جۆری پشتگیری و ئاسانکاری بۆ بنکە و کۆمپانیا گەشتیارییەکان کە سیستەمی کوالیتی جێبەجێ دەکەن وەک (دابینکردنی سووتەمەنی، کەمکردنەوەی نرخی کارەبا، بەخشین یان کەمکردنەوەی باج، پێدانی قەرزی گەشتیاری، دابین کردنی ژێرخان،....). 2- وەرگرتنی رەزامەندی لایەنە پەیوەندیدارەکان. 3- جێبەجێکردنی لەلایەن لایەنەکانی پەیوەندیدار.	________	Long term لە 2023/1/1 تاکو 2023/7/1
	2- رێکخستن و پەرەپێدانی پرۆسەی پشکنینی بنکە و کۆمپانیا گەشتیاریەکان	2-1: پێکهێنانی پۆلیسی گەشتوگوزار.		1- وەرگرتنی رەزامەندی لایەنە پەیوەندیدارەکان لەسەر پێکهێنانی پۆلیسی ی و دابینکردنی 165 پۆلیس بۆ هەموو پارێزگاکان (30 بۆ هەولێر، 30 بۆ سلێمانی، 25 بۆ دهۆک، 15 بۆ گەرمیان، 20 بۆ سۆران، 15 بۆ راپەرین، 15 بۆ هەڵەبجە، 15 بۆ زاخۆ). 2- سازدانی خولی راهێنان بۆ پۆلیسی ی لە وەزارەتی ناوخۆ بەپێی دەرخستەی تایبەت کە ئامادە دەکرێت. 3- دابینکردنی جلوبەرگی تایبەت بە بۆ پۆلیسی ی بەپێی دەرخستەی تایبەت.	- بودجەی پێویست دیاری دەکرێت لە دەرخستەی تایبەت بۆ خولی راهێنان و گوژمەکەی دابین دەکرێت لە 15% داهاتی کەرتی . - بودجەی پێویست دیاری دەکرێت لە دەرخستەی دابینکردنی جلوبەرگ و گوژمەکەی دابیندەکرێت لە رێگای	Short term لە 2022/7/1 تاکو 2022/12/31

					کەرتی تایبەتەوە (Sponsor).	
بوار	ئامانج/ Objective	چالاکی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholder	هەنگاوەکان Initiative	بودجە بە دیناری عێراقی Budget	مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term
پەرەپێدانی کۆنترۆلی جۆری	2- ڕێکخستن و پەرەپێدانی پرۆسەی پشکنینی بنکە و کۆمپانیا گەشتیارییەکان	2-2: ڕاهێنانی بەردەوام بۆ ئەو فەرمانبەرانەی کە کار دەکەن لە لێژنەکانی پشکنینی بنکە و کۆمپانیا گەشتیارییەکان بۆ پەرەپێدانی توانایان.	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	1- دانانی بەرنامەی ڕاهێنان (پراکتیکی و تیۆری) بۆ ئەو فەرمانبەرانەی کە بەشداریدەکەن لە لێژنەکانی پشکنین. 2- ئامادەکردنی دەرخستەی تایبەت بە پێویستیەکانی دارایی. 3- وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزارەتی دارایی و ئابووری بۆ تەرخانکردنی گوژمەی پێویست. 4- سازکردنی خولەکان بەپێی دەرخستە لە قۆناغی دووەم.	بودجەی پێویست دیاری دەکرێت لە دەرخستەی تایبەت بەم چالاکیە لە قۆناغی یەکەم	Long term قوناغی یەکەم لە 2023/1/1 تاکو 2023/3/31 قوناغی دووەم لە 2023/4/1 تاکو 2023/12/31

		3-2: هەماهەنگیکردن لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارەکان کە بەشداردەبن لە لێژنەکانی چاودێریکردن بۆ پەرەپێدانی توانا و شارەزایی فەرمانبەرانیان کە کار دەکەن لەو لێژنانە.		1 - سازکردنی وۆرکشۆپێک بە ئامادەبوونی لایەنە پەیوەندیدارەکان بۆ دیارکردنی ئەو بوارانەی کە پێویستیان بە پێداچوونەوە و باشترکردن هەیە لە بواری سیستەمەکانی کوالیتی کە پەیوەندیدارن بە ئەرکەکانیان. 2- پێکهێنانی لێژنەیەک بۆ بەدواداچوونی ڕاسپاردەکانی وۆرکشۆبەکە و کارکردنی بۆ ئامادەکردنی ڕێنماییەکان و کاری هاوبەش. 3- پەسەندکردنی ڕاسپاردە و ڕێنماییەکان لە لایەن لایەنە پەیوەندیدارەکان. 4- جێبەجێکردنی ڕێنماییە پەسەندکراوەکان .	بودجەی پێویست دیاری دەکرێت لە دەرخستەی تایبەت بە سازدانی وۆرکشۆپ	Long term قوناغی یەکەم لە 2023/1/1 تاکو 2023/3/31 قوناغی دووەم لە 2023/4/1 تاکو 2023/7/1
بوار	ئامانج/ Objective	چالاکی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholder	هەنگاوەکان Initiative	بودجە بە دیناری عێراقی Budget	مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term
پەرەپێدانی کۆنترۆلی جۆری	2- ڕێکخستن و پەرەپێدانی پرۆسەی پشکنینی بنکە و کۆمپانیا گەشتیارییەکان .	4-2: دانانی سیستەمی ئەلیکترۆنی بۆ پشکنینی بنکە و کۆمپانیا گەشتیارییەکان.	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	1- وەرگرتنی ئۆفەر لە لایەن کۆمپانیاکانی تایبەتمەند کە کار دەکەن لەم بوارە (کەرتی تایبەت). 2- ئامادەکردنی دەرخستەی تایبەت بە پێویستییەکانی دارایی و مرۆیی و ئامێرەکان. 3- وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزارەتی دارایی و ئابووری بۆ تەرخانکردنی گوژمەی پێویست.	بودجەی پێویست دیاری دەکرێت لە دەرخستەی تایبەت بەم چالاکیە لە قۆناغی یەکەم	Long term قوناغی یەکەم لە 2023/1/1 تاکو 2023/3/31 قوناغی دووەم لە 2023/4/1 تاکو

				4- جێبەجێکردنی پرۆژەکە بەپێی دەرخستە لە قۆناغی دووەم.		2023/6/30
		5-2: پێداچوونەوە بە یاسا و رێنماییەکانی تایبەت بە سەرپێچییەکان کە ئەنجامدەدرێن لەلایەن بنکە و کۆمپانیا گەشتیارییەکانەوە و هەموارکردنەوەی سزای پێبژاردن بەبڕێک کە کاریگەر بێت.		1- بەدواداچوونی دەرچواندنی یاسای تایبەت بە ی هەرێم کە بە رەشنووس بەرزکراوتەوە لە لایەن دەستەوە. 2- سازکردنی وۆرکشۆپێک بە ئامادەبوونی لایەنە پەیوەندیدارەکان بۆ پێداچوونەوە بە یاسا و رێنماییەکانی تایبەت بە سەرپێچییەکان. 3- پەسەندکردنی یاسا و رێنمایی نوێیەکان. 4- جێبەجێکردنی یاسا و رێنمایی نوێیەکان لەلایەن لیژنەکانی پشکنینەوە .	بودجەی پێویست دیاری دەکرێت لە دەرخستەی تایبەت بە سازدانی وۆرکشۆپ	Long term لە 2023/1/1 تاکو 2023/7/1

مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term	بودجە بە دیناری عێراقی Budget	هەنگاوەکان Initiative	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholder	چالاکی Tactics	ئامانج/ Objective	بوار
Long term قوناغی یەکەم لە 2023/1/1 تاکو 2023/7/1 قوناغی دووەم لە 2023/8/1 تاکو 2023/12/31	بودجەی پێویست دیاری دەکرێت لە دەرخستەی تایبەت بە سازدانی وۆرکشۆپ	1- ئامادەکردنی لێکۆلینەوەیەک لە بارەی نرخی هەموو خزمەتگوزاری و بەرهەمە گەشتیارییەکان. 2- دیارکردنی ئەو خزمەتگوزاری و بەرهەمە گەشتیارییانەی کە پێویستیان بە پێداچوونەوەی بە نرخیان هەیە. 3- بەراوردکردنی نرخەکانی خاڵی 2 لەگەڵ وڵاتانی دەوروبەر کە رکابەرن لە رووی هوە. 4- شیکردنەوەی تێچوو بۆ هەموو بڕگەکانی پەیوەندیدار بە تێچووەکانی خزمەتگوزاری و بەرهەمە گەشتیارییەکان و دیارکردنی ئەو بڕگانەی کە بوونەتە هۆی زیادکردنی تێچووەکە. 5- سازکردنی وۆرکشۆپ لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارەکان بۆ چارەسەرکردنی کاریگەری بڕگەکانی خاڵی 4. 6- جێبەجێکردنی چارەسەرەکان.	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	3-1: دانانی میکانیزمێک بۆ پێداچوونەوە بە نرخی خزمەتگوزاری و بەرهەمە گەشتیارییەکان.	3- رێکخستنی نرخی خزمەتگوزاری و بەرهەمە گەشتیارییەکان	پەرەپێدانی کۆنترۆڵی جۆری

4- پلانی جێبەجێکردنی ڕاسپاردەکانی وەزارەتی شارەوانی و / دەستەی گشتی لە کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی وەزیران لە رێککەوتی 2022/6/5
یاساو رێنماییەکان

بوار	ئامانج/ Objective	چالاکی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار	هەنگاوەکان	بودجە بە دیناری عێراق	مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term
یاسا و ڕێنماییەکان	تەرخان کردنی زەوی بۆ	1-1ئامادەکردنی دیراسەتێک لەسەرجەم پارێزگەکان بەمەبەستی وەرگرتنی وێنەی تۆماری ئەو زەویانەی کە لە ئێستادا پرۆژەی گەشتیاری لەسەر ئەنجام دراوە بەلام مولکیەتی دەگەڕێتەوە بۆ وەزارەتەکانی تر لەلایەن لیچنەیەکی بالا	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	1-هەماهەنگی کردن لەگەڵ وەزارەتە پەیوەندارەکان تایبەت ئەو وەزارەتانەی کەزەوییەکانیان بەشێوەی (تخصیص دون تملیک)داوە بە گەشتوگوزار وە پرۆژەی گەشتیاری لەسەر ئەنجام دراوە. 2-ئەنجام دانی کۆبونەوەیەکی بەرفراوان بە ئامادەبوونی وەزارەت و دەستەی گشتیی گەشتوگوزار وە سەرجەم وەزارەتە پەیوەندارەکان بە مەبەستی لاری نەبوونیان لەتەرخان کردنی زەوی بۆ گەشتوگوزار. 3-پێداچوونەوە بە هەموو گرێبەستەکانی بەکرێدان و بانەوانی تایبەت بە پرۆژەکانی گەشتوگوزار لەسەرجەم پارێزگاکان وە وەرگرتنی وێنەی تۆماری زەوییەکان لەلایەن لیژنەیەکی بالا کە لە سەر ئاستی نجومەنی وەزیران پێک هاتبێت وە نوێنەری وەزارەتی شارەوانی و دەستەی گشتی گەشتوگوزارو وە نوێنەری وەزارەتەکانی تری تێدا ئەندام بێ.	بەپێی دەرخستە	**Long term** 6 مانگی داهاتوو کاری جدی بۆ دەکرێت.
	کۆکردنەوەی موڵکەکانی تایبەت بە گەشتوگوزار	1-2هەبوونی لیژنەیەکی بالا لەسەر ئاستی ئەنجوومەنی وەزیران و وەزارەتی شارەوانی و دەستە ی گشتیی گەشتوگوزار ، وە تەرخان کردنی بوودجەیەکی تایبەت بە کارەکانی لیژنەکە تاوەکو بتوانن لەهەموو پارێزگاکان کار بکەن بۆ کۆکردنەوەی موڵکەکانی گەشتوگوزار و هە بوونی ئامارێکی تایبەت بەموڵکەکانی گەشتوگوزار		1-هەبوونی داتابەیسێک تایبەت بە موڵکەکانی گەشتوگوزار ئەوانەی بەکرێ دراون یاخوود زەوی بەتاڵن و هیچ پرۆژەیەکی گەشتیاری لەسەر ئەنجام نەدراوە. 2-هەبوونی لیژنەیەکی بالا لەسەر ئاستی وەزارەت و دەستەی گشتی گەشتوگوزار وە لەهەمان کاتدا چەند لیژنەیەکی فەرعی لەنێو بەڕێوەبەرایەتیە گشتیەکانی گەشتوگوزاری پارێزگاکان بۆ کۆکردنەوەی موڵکەکانی تایبەت بە گەشتوگوزار ، وەپەسند کردنی ڕاپۆرتی لیژنەی بالا لەلایەن وەزارەتی شارەوانی و دەستەی گشتیی گەشتوگوزار ، وە دواتر ناردنی بۆ سەرۆکایەتی ئەنجوومەنی وەزیران بۆ چارەسەری ئە وکیشانەی لە ئەنجامی کۆکردنەوەی موڵکەکانی تایبەت بە گەشتوگوزار هاتونەتە بەردەم کارەکانی لیژنە و پەسند کردنی پێشنیارەکانیان و بڕیاردان لەبارەیانەوە.	بەپێی دەرخستە	**Short term** لە6 مانگی داهاتوو.
	یاسای تایبەت بە گەشتوگوزار	1-3بەدواداچوونی بەردەوام لەلایەن دەستەی گشتیی گەشتوگوزار بۆ پە لەکردن لەبوونی یاسایەکی تایبەت بە گەشتوگوزار		1-بەدواداچوونی بەردەوام بۆ پەسند کردنی یاساکە تاوەکو لەچوار چێوەی دا پەلەبکرێت لەدەرچوونی رێنمایی تایبەت بە یاساکە و هەبوونی پەیکەری رێکخستنی کارگێڕی پەسندکراو تایبەت بەدەستەی گشتیی گەشتوگوزار لەبەر ئەوەی دوایین جار ئەم هەیکەلە لە ساڵی 2019 لەلایەن وەزارەتی دارایی یەوە پەسند کراوە ، وە بۆ هەنگاوی داهاتوو بە نووسراوی فەرمی داوا لەوەزارەتمان بکرێت لە لیژنەی دانانی هەیکەلی تایبەت بە دەستەی گشتیی گەشتوگوزار دوو نوێنەری دەستەکەمان لە لیژنەکەدا هەبێت.		**Short term** 6 مانگی داهاتوو

5- پلانی جێبەجێکردنی ڕاسپاردەکانی دەستەی گشتی گەشتوگوزار لە کۆبوونەوەی ئەنجومەنی وەزیران لە ڕێکەوتی ٢٠٢٢/٦/٥

پەرەپێدانی خزمەتگوزاری شوێنە گەشتیارییەکان

6- پلانی جێبەجێکردنی ڕاسپاردەکانی دەستەی گشتی گەشتوگوزار لە کۆبوونەوەی ئەنجومەنی وەزیران لە ڕێکەوتی ٢٠٢٢/٦/٥ پەرەپێدانی خزمەتگوزاری شوێنە گەشتیارییەکان						
بوار	ئامانج/ Objective	چالاکی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholders	هەنگاوەکان Initiative	بودجە بە دیناری عێراق Budget	مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term
پەرەپێدانی خزمەتگوزاری شوێنە گەشتیاریەکان	١.پێشکەشکردنی ئاسانکاری بۆ گەشتیاران لە بازگەکان و خاڵە سنوریەکان و فرۆکەخانەکان.	1-1دروست کردنی شوێنی پێشوازی گەشتیاران لە بازگەکان و خالە سنوریەکانی هەرێمی کوردستان بۆمەبەستی حەوانەوەی گەشتیار.	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	١.بەرزکردنەوەی نوسراو بۆ لایەنی پەیوەندیدار بە مەبەستی وەرگرتنی ڕەزامەندی لەسەر دروست کردنی ئەم پرۆژە و دیاری کردنی شوێن و زەوی ٢.دوای دیاری کردنی ژمارە و جۆری زەوی، نوسراو ئاراستەی لایەنی خاوەنداری زەوی دەکرێت (لایەنی پەیوەندیدار) بەمەبەستی گۆڕینی ڕەگەزی زەوی و وەرگرتنی گشت ڕێکارە یاسایەکان بۆ ئەم مەبەستە ٣.اعلان کردن بۆ پرۆژەکە بە مەبەستی جێبەجێ کردنی بەگوێرەی دیزاینی ئامادەکراو بە شێوەی گرێبەستی بانەوانی (لە هەولێر ٢ بازگە و١ دەروازەی سنوری و لە سلێمانی٢ بازگە و ١ دەروازەی سنوری لە دهۆک ٢ بازگە و ١ دەروازەی سنوری لە گەرمیان ١ دەرواز و ١ بازگە لە هەلەبجە١ بازگە و ١ خالی سنووری)	3,590,769,000	• قۆناغی یەکەم لە ٢٠٢٢/٧/١تاکو ٢٠٢٢/١٢/٣١بۆ ڕێکارە یاساییەکان • قۆناغی دووەم ٢٧٠ ڕۆژی تەقویمی دوای رادەست کردنی زەوی بۆ جێ بەجێ کردنی پرۆژەکە.
		١-٢زیاتر کردنی هۆشیاری پێشوازی کردن لە گەشتیاران لە بازگەکان و خاڵە سنووەیەکان		١. ڕەوانە کردنی نوسراو بۆ لایەنی پەیوەندیدار بە مەبەستی پێکهێنانی لیژنەیەکی تایبەت لە نێوان دەستەی گشتی گەشت و گوزار و لایەنی پەیوەندیدار بە مەبەستی هەماهەنگی و بەدواداچوون ٢. بەشداری کردنی کارمەندی بازگە و خاڵە سنووریەکان راهێنانان (لە ڕووی هۆشیاری و ئەتەکێت و مامەڵە کردن لەگەڵ گەشتیار) و لە خوولی ئەتەکێت و مامەڵە کردن لەگەڵ گەشتیار. ٣.دانانی بەرنامەی راهێنان بۆ کارمەندەکان لەلایەن لایەنی پەیوەندیدار.		• قۆناغی یەکەم / لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٢/٩/٣٠ کردنەوەی خول • قۆناغی دووەم لە ٢٠٢٢/١٠/١ تاکو ٢٠٢٢/١٢/٣١ یامادەکردنی پلان بۆ کردنەوەی خوول

پەرەپێدانی خزمەتگوزاری شوێنە گەشتیاریەکان		١-٣ دابینکردنی پێداویستی بۆ پشکنینی گەشتیاران و کەلوپەلەکانیان لە بازگەکان.		١.ئاراستە کردنی نوسراو بۆ لایەنی پەیوەندیدار بە مەبەستی ئامادەکردنی دەرخستە ئەو کەلوپەلانەی کە پێویستن بۆ پشکنینی گەشتیاران و کەلوپەلیان. ٢.بەدواداچوون بۆ نوسراو ودەرخستەی ئامادەکراو بە مەبەستی جێ بەجی کردنی کۆبونەوە لەگەل لایەنی پەیوەندیدار.		لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٢/٩/ ٣٠
	١.پێشکەشکردنی ئاسانکاری بۆ گەشتیاران لە بازگەکان و خاڵە سنوریەکان و فرۆکەخانەکان	١-٤ کارا کردنەوەی خزمەتگوزاری پێدانی زانیاری لە فرۆکە خانە و سەنتەری شارەکان		١. وەرگرتنی رەزامەندی بۆ دابین کردنی زەوی بۆ شوێنی پێدانی زانیاری لە سەنتەری شار ٢.دانان و کاراکردنەوە بنکەی پێدانی زانیاری لە فرۆکەخانەکان لە ریگای نوسراو بۆ لایەنی پەیوەندیدار ٣.دابین کردن و دانانی کارمەند وکەلو پەلی پێویست		لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٢/٩/ ٣٠
		١-٥ کەمکردنی رۆتین و تێچووی ڤیزا		١.بەرزکردنەوەی نوسراو بۆ لایەنی پەیوەندیدار بەمەبەستی کەمکردنی رۆتین و تیچووی ڤیزا ٢.کاراکردنی لینکی پەیوەندی لە نێوان دەستەی گشتی گەشت و گوزار و وەزارەتی ناوخۆ بۆ مەبەستی ئاسانکاری پێدانی ڤیزە بۆ مێوان و شاندن و ئەو کۆمپانیانەی کە لە رێگای دەستەوە گەشتیار دێنن بۆ هەرێم.		لە٢٠٢٢/٧/١تاکو ٢٠٢٢/٩/ ٣٠

پەرەپێدانی خزمەتگوزاری شوێنە گەشتیاریەکان	٢.پەرەپێدانی ژێرخانی شوێنە گەشتیاریەکان	٢-١ پەرەپێدانی ژێر خان لە ناوچە گەشتیاریەکان لەسەر گوژمەی داهات ی گەشتیاری و بودجەی وەزارەتە پەیوەندیدارەکان(دروست کردن و چاککردنەوەی رێگاو بان وپردەکان و پردی هەلواسراو، گەیاندنی کارەبا، دانانی تابلۆی رێنیشاندەر ، دروست کردن و نۆژەنکردنەوەی کەپری گەشتیاری بە شێوەی مۆدێرن ، تەرخان کردنی شوێنی وەستانی ئۆتۆمۆبێل).		١. داواکردنی لیستی تایبەت بە پرۆژەکانی ژێرخان و دەرخستەکانیان لە بەرێوەبەرایەتی گشتی و ئیدارە سەربەخۆکان ٢. ناردنی لیستی برگە یەک بۆ وەزارەت بە مەبەستی وەرگرتن رەزامەندی و پەسەند کردنی ٣. دوای رەزامەندی وەرگرتن لەسەر خەرجکردنی گوژمە لە رێگای دەستەوە بۆ ب.گ.سەر بە دەستە رەوانە دەکرێت بۆ جێ بە چی کردنی پرۆژەکان بە پێی رێنماییەکان. ٤. ئەو پرۆژانەی لەلایەن وەزارەتی ترەوە جێبەجێ دەکرێت لەلایەن بەرێوەبەرایەتی گشتی و ئیدارە سەربەخۆکان نوسراویان بۆ بکرایت و بەمەبستی هەماهەنگی لە جیبەجێ کردنی پرۆژەکان لەسەر بودجەی خۆیان		• قۆناگی یەکەم لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٢/١٢/٣١ • قۆناغی دووەم لە ٢٠٢٣/١/٢ تاکو ٣٠٢٣/١٢/٣١
		٢-٢ رێکخستنەوەی شوێنە گەشتیاریەکانی سەر بەنداو و روبارەکان و دەریاچە		١- ئاراستەکردنی نووسراو بۆلیەنی پەیوەندیدار بەمەبەستی وەرگرتنی سایت پلان و دیاری کردنی موحەرەماتی ئاوەکان. ٢- دیاریکردنی زەویەکانی دەوروبەری بەنداوەکان و تۆمارکردنی بە ناوی گەشتوگوزار لە رێگای کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو ٣- وەرگرتنی رووپێو و دیزایینی دەوروبەری بەنداوەکان بۆ سوود وەرگرتن لە نەخشەکە و ئەنجامدانی چالاکی گەشتیاری ٤- دانانی نوینەری گەشتو گوزار لە ئۆفیسی بەنداوەکانب بۆ سەیتەرەکردن لەسەر زیادە رۆییەکان. ٥- پێکهێنانی لێژنەی هاوبەش لە نێوان (گەشتوگوزار+ بەنداوەکان+ کشتوکاڵ+ ژینگە+ دارایی)		• قۆناغی لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٢/١٢/٣١ • قۆناغی دووەم لە ٢٠٢٣/١/٢ تاکو ٣٠٢٣/١٢/٣١

		٢-٣نۆژەنکردنەوە و دروست کردنی توالێت لە ناوچە گەشتیاریەکان و سەر ڕێگا سەرەکیەکان و دابینکردنی زەوی بۆ ئەم مەبەستە		١.دیاری کردنی زەوی پێویست بە گوێرەی ڕوبەری هاتوو لە دیزاین لەلایەن بەڕیوەبەرایەتیە گشتیەکان و ئیدارە سەربەخۆکان و یەکلا کردنەوەی ژمارە و خاوەنداریەتی زەوی ٢. ڕەوانە کردنی نوسراو و لیستی زەوی دیاری کراو لە لایەن دەستە و وەزارەت شارەوانی و گەشتو گوزار بۆ لایەنی پەیوەندیدا بە مەبستی تەرخان کرنی زەوی بۆ گەشت و گوزار ٣. ڕەوانە کردنی دەرخستە و دیزاینی ئامادەکراو بۆ وەزارەتی دارایی و ئابووری بە مەبەستی تەرخانکردنی گوژمەی پێویست ٤. اعلان کردن بۆ پرۆژەکە بۆ ئەنجامدانی گرێبەست کردن لەگەل کەرتی تایبەی بە مەبەستی بەکرێدانی	1،117،214000	• قۆناغی یەکەم لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٢/١٢/٣١ • قۆناغی دووەم ١٨٠ ڕۆژی تەقویمی لە ڕۆژی رادەست کردنی زەوی بۆ لایەنی جێ بەجێ کار
پەرەپێدانی خزمەتگوزاری شوێنە گەشتیاریەکان	٣.هاندانی وەبەرهێنی ناوخۆ و بیانی بۆ ئەنجامدانی پرۆژەی گەشتیاری	١-٣ دەرکردنی ڕێنمایی تایبەت بە پرۆژەی میکس.		١بەردەوام کارکردنی لیژنەی پێکهاتوو لە دەستەی گشتی گەشتو گوزار و دەستەی وەبەرهێنان و دەستەی ژینگە و نەخشەدانانی ئاوەدانی ٢ .پەسەند کردنی ڕەشنوسی ڕێنمایی تایبەت بە پرۆژەکانی میکس لە لایەن وەزاراتی شارەوانی و گەشت و گوزار و ڕەوانە کردنی بۆ لایەنی پەیوەندیدار و بڵاو کردنەوەی لە ڕۆژنامە ی وقایعی کوردستا ن ٣. گشتاندنی بۆ ب.گشتیەکانی سەر بە دەستە و ئیدارە سەربەخۆکان. ٤- کارپێکردن بە ناوەڕۆکی ڕێنمایەکە و جێبەجێکردنی لە پرۆژەکاندا.		لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٢/١٢/٣١
		٢-٣ پێداجونەوەو هەموارکردنەوەی یاساو بڕیارەکانی کارپیکراو لە بواری گەشتو گوزار		١--ئامادەکردنی ڕەشنووسی تایبەت بە هەموارکدنەوەی یاسا کارپێکراوەکانی لە بواری گەشتو گوزار لە هەرێمی کوردستان بە پشت بەستن بە یاسای مەدەنی ژمارە ٤٠ لە سالی بە مەبەستی (زیادکردنی ماوەی موساتەحە بۆ پرۆژەی بچووک بۆ١ تاکو ١٥ ساڵ و بۆ پرۆژەی مام ناوەندی و گەورە بۆ نێوان ١٥- ٤٩ ساڵ.)و بەرزکردنەوەی بۆلایەنی پەیوەندیدار بۆ دیراسەت و پەسەند کردنی و بڵاو کردنەوەی لە وقایعی کوردستان . ٢-گشتاندن وکارپێکردنی.		لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٣/٧/١

		٤-١ هێنانی راوێژکاری بیانی شارەزا بە مەبەستی دانانی رێنمایی تایبەت بە پرۆژەی گەشتیاری و رێژی سەوزایی و جۆری کەرەستەی بەکارهات و بۆپرۆژەکان بە گوێرەی جۆر و شوێنی پرۆژە (بە سوود وەرگرتن لە سەرچاوە ئاوی کانزاو شوێنی ئاینی و شوێنەواری...)		١.ئامادە کردنی دەرخستەی تایبەت بە هێنانی راوێژکاری بیانی بە مەبەستی دانانی رێنمایی ئاماژە پێکراو ٢ .بەرزکردنەوەی نوسراو بۆ لایەنی پەیوەندیدار ی ئاماژە پێکراولە رێگای وەزارەت بە مەبەستی رەزامەندی دان لەسەر تەرخانکردنی گوژمەی پێویست ٣.اعلان کردن بۆ پرۆژەکە ٤.گرێبەست کردن	٥،٠٠٠،٠٠٠،٠٠٠	• قۆناغی یەکەم لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٢/١٢/٣١ • قۆناغی دووەم لە ٢٠٢٣/١/٢ تاکو ٣٠٢٣/١٢/٣١
پەرەپێدانی خزمەتگوزاری شوێنە گەشتیاریەکان	٤.پەرەپێدانی پرۆژەی گەشتیاری	٤-٢ نوێکردنەوەو پەسند کردنی پلانی ستراتیژی گەشتوگوزار بە هەماهەنگی سەرجەم وەزارەتە پەیوەندیدارەکان .		١.ئامادەکردنی دەرخستەی پێویست بە مەبەستی ئەپدەیت کردنەوەی ماستەر پلان(پلانێ ستراتیجی) و گرێبەست کردن لەگەڵ کۆمپانیا ٢.رەوانە کردنی دەرخستە بۆ لایەنی پەیوەندیدار بە مەبەستی وەرگرتنی رەزامەنی تەرخانکرنی گوژمەی پێویست . ٣. اعلان کردن بۆ پرۆژەکە ٤. گرێبەست واژوو کردن لەگەل لایەنی جیبجێ کار ٥. ئەنجامدانی پرۆژە بە هەماهەنگی لەگەڵ بەرێوەبەرایەتیە گشتیەکانی سەر بە دەستە و وەزارەتە پەیوەندیدارەکان ولێژنەی تایبەت دروست بکرێت بە مەبەستی دیاری کردنی جۆر و شوێنی پرۆژەکان لەگەڵ تیمی جێبەجێ کار ویەکلا کردنەوەی زەوی بەرەچاو کردنی پێویستی شوێنەکە بۆ جۆری پرۆژەکان و هەمەجۆرکردنی پرۆژەکان بە گوێرەی جۆرەکانی گەشتوگوزار و سوود وەرگرتن لە سەرچاوە ئاویە کانزاکان و شوێنە ئاینی و شوێنەواریەکان و هەماهەنگی کردن لەگەڵ دەستەی وەبەرهینان بۆ ئەوەی پرۆژەکان بە شیوەیەکی هەرەمەکی ئەنجام نەدرێن. ٦.دوای تەواو بوونی گشت کارەکان و پلانە ستراتیجیەکە (ماستەر پلانی گەشتوگوزار) رەوانەی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران دەکرێت بە مەبەستی پەسەند کردن	٣،٠٠٠،٠٠٠،٠٠٠	• ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٢/١٢/٣١ • قۆناغی دووەم لە ٢٠٢٣/١/٢ تاکو ٣٠٢٣/١٢/٣١

				٧.گشتاندن بۆ گشت وەزارەتەکان بۆ جێبەجێکردنی		
پەرەپێدانی خزمەتگوزاری شوێنە گەشتیاریەکان	٤.پەرەپێدانی پرۆژەی گەشتیاری	٤-٣ دیاری کردنی زەوی گونجاو بۆ پرۆژەی و کار کردن لەسەر دیاری کردنی ئەو زەویانەی کە دەگونجێت بۆ پرۆژەی گەشتیاری لە لایەن بەڕێوەبەرایەتیە گشتیەکانی سەر بە دەستە		١. پیکهێنانی لیژنەی باڵا لە دەستە و لایەنی پویوندیدار ٢.داواکردنی لیستێک بە ناوو ژمارەو جۆری زەوی گونجاو بۆ پرۆژی گەشتیاری بەرچاو کردنی زەویەکانی (حجوزات و واعدە) کە لە پێشوو لە پلانی ستراتیجی گەشتو گوزار دەستنیشان کرابوون ٣.ڕەوانە کردنی لیستی برگەی ٢ بۆ لایەنە پەیوەندیدارەکان لە ڕێگای دەستە و وەزارەتەوە بە مەبەستی گۆڕینی ڕەگەزی زەوی بۆ گەشتیاری		لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٣/٦/٣٠
		٤-٤دانانی (renweable energy) وەک سۆلەر سستەم و هایدرۆ پاوەر و ریسایکلی ئاوی قورسو سووک		ئاراستەکردنی نووسراو لە دەستەی گشتی گەشتو گوزار بۆ دەستەی وەبەرهێنان و گشت بەرێوەبەرایەتیە گشتیەکانی سەر بە دەستە بۆ ئەوەی لەپرۆژەی گەشتیاری ئەم خاڵە رەجاو بکەن بە گوێرەی سروشت و شوێنی پرۆژەکە بەر لە پێدانی رەزامەندی		لە٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٢/٨/١
		٤-٥ رێکخستنەوەی بەنزینخانەکان و دروست کردنی (REST AREA)شوێنی حەوانەوەی لەسەر رێگا سەرەکیەکانی نێوان شارەکان		١.نوسراو ودیزاینی ئامادەکراو لە دەستە ئاراستەی لایەنی پەیوەندیدار بکرێت بەمەبەستی رێکخستەنەوەی بەنزینخانەکان کە لە ئیستادا هەن و لە داهاتوو بەنزینخانەکان بە گوێرەی نەخشەی نێردراو رەزامەندی لەسەربدرێت ٢. پێکهێنانی لیژنی تایبەت لە دەستە و بەرێوەبەرایەتیە گشتیەکان و لایەنە پەیوەندیدارەکان بە مەبەستی بە دواداچوون بۆ جێ بەجی کردنی پرۆژەکە وتەرخان کردنی زەوی لەلایەن لایەنی پەیوەندیدار بۆ ئەو بەنزینخانانەی زەوی پێویستیان نیە بۆ زیاد کردنی پێکهاتەکان. ٣.بە دواداجوونی پرۆژەکە		لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٣/٦/٣٠

پەرەپێدانی خزمەتگوزاری شوێنە گەشتیاریەکان	٤.پەرەپێدانی پرۆژەی گەشتیاری	٤-٦.هاندانی وەبەرهێن بۆ ئەنجامدانی پرۆژە لە شوینە دورە دەستەکان لە رێگەی دابین کردنی رووبەری زیاترو هەروها زیاتر یارمەتیدانیان لە رووی زەریبە و		. دانانی میکانیزمێک بۆ دیاری کردنی شوێنە دوورە دەستەکان و هاندانی وەبەرهێن لە رووی کەمکردنی وەرگرتنی رسومات و زەریبە و پێدانی قەرز و دابین کردنی رووبەر بۆ پرۆژەو وەرگرتنی رسومات ولێخۆشبوونی گومرگی لە کەل و پەل و کەرەستەی بەکار هاتوو (کە جیاوازیەکی بەرچاوی هەبێت لەگەڵ پرۆژەکانی ناوشار).. ٢. وەرگرتنی رەزامەندی لایەنی پەیوەندیدار . ٣ . پەسەند کردنی لەلایەن لایەنی پەیوەندیدار ٤.گشتاندنی بۆ دەستەی وەبەرهێنان و گشت ب.گ. سەر بە دەستە بەمەبەستی کارپێکردنی .		لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٢/١٢/٣٠
		٤-٧کارپێکردنی ریبەری گەشتیاری		١ رەوانە کردنی نوسراو بۆ گشت بەرێوەبەرایەتیە گشتیەکانی سەر بە دەستە بە مەبەستی نوێکردنەوەی ساڵانەی رێبەری گەشتیاری کە بۆ ماوەێ ١٠ ساڵ دانرابوو و لەگەڵ دستەی وەبەرهێنان. ٢-ریکخستی پلانی ئەپدەیتی گشت بەرێوەبەرایەتیە گشتیەکان و رەوانە کردنی بۆ دەستەی وەبەرهینان ٣- بلاو بوونەوەو بەبازار کردنی پلانەکە لە دەستەی وەبەرهێنان و دەستەی گشتی گەشت و گوزار بەمەبەستی ئاگادار کردنەوەی وەبەرهێن.		• قۆناغی یەکەم لە ٢٠٢٢/٧/١ تاکو ٢٠٢٢/١٢/٣١ بۆ دانانی پلان • قۆناغی دووەم لە ٢٠٢٣/١/٢ تاکو بۆ جیبەجێ کردنی

7- پلانی جێبەجێکردنی ڕاسپاردەکانی وەزارەتی شارەوانی و / دەستەی گشتی له کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی وەزیران لە رێککەوتی 2022/6/5

رێکخستن و پەرەپێدانی توانامرۆییەکان.

مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term	بودجە بە دیناری عێراق Budget	هەنگاوەکان Initiative	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholders	چالاکی Tactics	ئامانج/ Objective	بوار Perspective
Long Term 2022/12-6 قۆناغی یەکەم 2023/1 قۆناغی دووەم	دابینکردنی 5 % لە کۆی ڕێژەی دەستنیشانکراو لە داهاتی - بۆ هەر سالێک و ئامادەکردنی دەرخستە بۆ هەر خولێک کە ئەنجام دەدرێت بەپێی قۆناغەکان. -جێگیرکردنی ڕێژەیەک لە داهاتی بۆ پەرەپێدانی توانامرۆییەکان.	1- دانانی بەرنامە و پلانی ڕاهێنان0 2- هەمەهەنگی لەگەڵ لایەنی پەیوەندیدار لە ڕێکخراوەکانی پەرپێدانی نێو دەوڵەتی و ناوخۆییەکان بەمەبەستی سپۆنسەرکردن. 3- هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتی پلاندانان بۆ دانانی پلانی ساڵانەی خولەکانی ڕاهێنان چ ناوخۆیی یاخود دەرەکی. 4- هەماهەنگی لەگەڵ زانکۆو پەیمانگەو ئامادەییەکانی ییەکان بەمەبەستی دیاریکردنی مامۆستاو پرۆگرامی خول. 5-هەماهەنگی لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارەکان بەمەبەستی ئەنجامدانی خول .	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	**1-1** کردنەوەی خولی ڕاهێنان بۆ کارمەندانی کەرتی (گشتی و تایبەت)0	1- ئامادەکردنی کادیری پسپۆری ناوخۆی لە بواری بەڕێوەبردنی کەرتی .	ڕێکخستن و پەرەپێدانی توانامرۆییەکان

مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term	بودجە بە دیناری عێراق Budget	هەنگاوەکان Initiatives	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholders	چالاکی Tactics	ئامانج/ Objective	بوار Perspective
Long Term	بەپێی پلانی بودجەی خەملێنراو کەلەلایەن وەزارەتی پلاندانان و خوێندنی باڵا دابین دەکرێت بەمەبەستی پەرەپێدانی مرۆیی.	1-دارشتنی پلانی ساڵانەی خوێندن و پێداویستی و جۆری پسپۆری بواری خوێندن بۆ کارمەندانی دەستەی گشتی . 2-ئاراستەکردنی نووسراو بۆ وەزارەتی خوێندنی باڵا و وەزارەتی پلاندانان و وڵاتانی هەماهەنگ بۆ دابینکردنی کورسی خوێندن بۆ کارمەندانی . 3- ئاراستەکردنی نووسراو بۆ وەزارەتی خوێندنی باڵاو وەزارەتی پلاندانان بەمەبەستی دیاریکردنی کورسی خوێندن بۆ یەکەمەکانی دەرچووانی بەپێی ئەو پێوەرو مەرجانەی دەستەی گشتی بەهەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتە پەیوەندیدارەکان دایدەنێت.	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	**2-1** دابین کورسی خوێندنی باڵا (ماستەرو دکتۆرا)بە پێ بەرنامەی ساڵانە.	ئامادەکردنی کادیری پسپۆری ناوخۆی لە بواری بەرێوەبردنی کەرتی .	ڕێکخستن و پەرەپێدانی توانامرۆییەکان
Long Term	-گۆڕینی پرۆگرامی خوێندنی ناوەندەکانی گەشتیاری (ئامادەییەکان) لەسەر رێژەی 20% وەزارەتی پەروەردە. - گۆڕینی پرۆگرامەکانی خوێندنی گەشتیاری لەسەر دەرخستەی 25% لە داهاتی .	1- کاراکردنی لێژنەی هاوبەش لەنێوان دەستەو وەزارەتی خوێندنی باڵاو وەزارەتی پەروەردە0 2- داواکردن لە وەزارەتی پەروەردە بە گۆڕینی پرۆگرامی خوێندن لە ئامادەیی وەک قۆناغی یەکەم لەسەر رێژەی 20% لە پلانی گۆڕینی پرۆگرامەکانی خوێندن. 3-لە قۆناغی یەکەم / مەشق پێکردنی قوتابیانی ئامادەیی لە بنکە گەشتیارییەکان لە چوارچێوەی پرۆسەی خوێندن.		**3-1** گۆڕینی پرۆگرامی خوێندن لە ناوەندەکانی خوێندنی گەشتیاری	ئامادەکردنی کادیری پسپۆری ناوخۆی لە بواری بەرێوەبردنی کەرتی .	ڕێکخستن و پەرەپێدانی توانامرۆییەکان

Long Term 2023	- ئامادەکردنی دەرخستە بۆ هەر قۆناغێک لە قۆناغەکانی جێبەجێکردن.	1-دارشتنی پلانی ساڵانەی پێداویستی خول و چالاکییەکانی پەرەپێدانی تواناى مرۆیی شاندکردنی کارمەندانی دەستەی گشتی . 2-ئاراستەکردنی نووسراو بۆ وەزارەتی خوێندنی باڵا و وەزارەتی پلاندانان و وڵاتانی هەماهەنگ بۆ دابینکردنی بەمەمەبەستی بەشداریکردن لەم جۆرە چالاکییانە.		**4-1** زیادکردنی شاندی فەرمانبەران بۆ راهێنانی لە دەرەوەی ووڵات بەشداری کردنیان لەچالاکییەکانی پەرەپێدانی مرۆیی.		

مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term	بودجە بە دیناری عێراق Budget	هەنگاوەکان Initiatives	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholders	چالاکی Tactics	ئامانج/ Objective	بوار Perspective
Short Term		1-پێکهێنانی لێژنەیەکی باڵا کە پێکهاتووە لە ئەندامانی (دەستەی گشتی ، وەزارەتی کاروکاروباری کۆمەڵایەتی) بۆ سەرپەرشتیکردنی کاروبارەکان و ئەنجامدانی ئامار لەلایەن لێژنە لاوەکییەکان کە لە بەرێوەبەرایەتییە گشتییەکانی لە پارێزگاکان پێکهاتووە بە هەمەهەنگی لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارەکان. 2-تۆمارکردنی گشت داتاکان لە داتابەیسی تایبەت بەم پرۆسەیە.	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	**1-2** ئەنجامدانی ئاماری واقع حالی بەکارخستنی هێزی کار لە بنکەو کۆمپانیا گەشتیارییەکان.	2-بەرزکردنەوەی دەستی کاری ناوخۆی لە بنکە گەشتیارییەکان بە ڕێژەی 30%	ڕێکخستن و پەرەپێدانی توانامرۆییەکان
Short Term		1-ئەنجامدانی ئامار لەلایەن لێژنە لاوەکییەکانەوە لە بەرێوەبەرایەتییە گشتییەکانی و ناردنی بەراییەکان بۆ لێژنەی باڵا.		**2-2** ئەنجامدانی ئاماری دەرچووانی گەشتوگوزارو هاووڵاتیانی کە داوا دەکەن بۆ بەکارخستنیان لە کەرتی گەشتوگوزار.		
Long Term	70,000,000	1- دیاریکردنی پرۆگرامی پێویست بۆ شیاندنی دەرچووان و کاندیدکراوان. 2-دیاریکردنی ڕاهێنەران و شوێن و پێداویستییەکانی ڕاهێنان. 3-ئەنجامدانی خولەکان		**3-2** دانانی بەرنامەو پلانی ڕاهێنان بۆ دەرچووانی گەشتوگوزارو هاووڵاتیان کە داواکارن بۆ بەکارخستنیان لەم کەرتە 0		

Long Term		1-دانانی دەرچووانی راهێنراو لەو بنکە گەشتیارییانەی کە ژمارەی ستافی ناخۆییان کەمترە لە رێژەی دیاریکراو. 2-بەدواداچوونی پرۆسەکە وبەردەوامبوونی لە کاتی وەگرتن و نوێکردنەوەی مۆڵەتی کارکردنی گەشتیاری. 3-سزادانی ئەو بنکانەی کە پابەندنابن بەم رێنماییە.		**4-2** دانانی رێژەی دیاری کراو 30% وەک سەرەتا لە هێزی کاری راهێنراوی ناوخۆی هەرێم لە بنکە گەشتیارییەکان.		

بوار Perspective	ئامانج/ Objective	چالاکی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholders	هەنگاوەکان Initiatives	بودجە بە دیناری عێراق Budget	مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term
ڕێکخستن و پەرەپێدانی توانامرۆییەکان	3- ئامادەکردن و کاراکردنەوەی سەنتەری ڕاهێنانی گەشتیاری	**1-3** ئامادەکردن و کاراکردنەوەی سەنتەری ڕاهێنان بۆ جێبەجێکردنی پێوەرەکانی دڵنیایی جۆری تایبەت بە پرۆگرامی TVET.	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	1- وەرگرتنی پێوەرەکانی دڵنیایی جۆری تایبەت بە پرۆگرامی TVET لە ڕێکخراوی یونسکۆ. 2-بەشداری پێکردنی ستاف و کارمەندانی سەنتەری ڕاهێنان لە وۆرکشۆپ و خولەکانی ڕاهێنان تایبەت بە پرۆگرامی (الاعتماد). 3-ئامادەکردنی سەرەتاکانی پرۆسەکەو وردبینی کردنی لەلایەن دەستەی گشتی / بەڕێوەبەرایەتی بەڕێوەبردنی جۆری و بەشی توانامرۆییەکان. 4- ناردنی ڕاپۆرتی سەرەتایی بۆ ڕێکخراوی یونسکۆ بەمەبەستی ناردنی تیمی وردبینی کردن لەسەر سەنتەری ڕاهێنانی گەشتیاری. 5-وەرگرتنی ڕاپۆرتی پەسەندکردنی بەرنامە لەلایەن ڕێکخراوی یونسکۆ		Long Term سەرەتایی 2023 پەیوەندی کردنی بە ڕێکخراوی یۆنسکۆ و وەرگرتنی ڕاوسەرنج و ئەنجامدانی کۆبوونەوەی هاوبەش بۆ دانانی میکانیزمی جێبەجێکردنی پرۆسەکە.

مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term	بودجە بە دیناری عێراق Budget	هەنگاوەکان Initiatives	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholders	چالاکی Tactics	ئامانج/ Objective	بوار Perspective
Long Term	2023 قۆناغی یەکەم ئامادەکردنی دەرخستە بە پێداویستییەکانی سەنتەری ڕاهێناندن و کارمەندان و کەلووپەل و پرۆگرام). قۆناغی دووەم ئامادەکردنی بودجەی پێویست بۆ ڕاهێنانی ساڵانە.	1- پێکهێنانی لێژنەیەک لە دەستەی گشتی بۆ دیاریکردنی پێداویستییەکانی سەنتەر. 2- دیراسەتکردنی میکانیزمی و ئامادەکردنی پرۆپۆزەل تایبەت بە پێدانی سەنتەری ڕاهێنان. 3- ئامادەکردنی بەرنامەی ساڵانەی ڕاهێنان بۆ هەردوو کەرتی گشتی و تایبەت هەروەها بۆ قوتابیانی بە هەماهەنگی لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارەکان. 4- جێبەجێکردنی ڕاهێنان	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	**2-3** ئامادەکردنی پێداویستییەکانی سەنتەری ڕاهێنان (بەڕێوەبردن، کارمەندان، کەلوپەل، پرۆگرام) بۆ ئەوەی ببێتە سەنتەرێکی ڕاهێنانی تیۆری و پراکتیکی چالاک بۆ کارمەندانی گەشتیاری (گشتی و تایبەت) هەروەها بۆ قوتابیان و دەرچووانی ناوەندەکانی خوێندنی گەشتیاری.	3- ئامادەکردن و کاراکردنەوەی سەنتەری ڕاهێنانی گەشتیاری	ڕێکخستن و پەرەپێدانی توانامرۆییەکان

قۆناخی دووەم:

ل

پلانی کورتخایەن. ٢٠٢٣ تا ٢٠٢٤

بۆچی گەشتیاران سەردانی کوردستان بکەن؟

چیمان هەیە؟
(ڕووپێوی کوردستان بۆ ناوچە گەشتیارییەکان)

ئەمانە چەند نموونەیەکن کە دەبێت لە ماوەیەکی دیاریکراودا ڕووپێوێکی سەرجەم شوێنە گەشتیارییەکانی کوردستان بکرێت و لە هەمانکاتدا ببێت با ئامارێکی ئەلیکترۆنی.

1 - پێکەوەژیانی ئایینی و نەتەوە جیاوازەکان لە کوردستان.
2 - قەڵای هەولێر ناسا بە کۆنترین شوێنەوار و لانکەی مرۆڤایەتیی سەر زەوی ناساند.
3 - بوونی ئەشکەوتی دێرین وەک شانەدەر کە مێژوویەکەی ٦٠ هەزار ساڵە
4 - بوونی شوێنەواری ئایینی، گۆڕی نەبی ناحووم، لالەش، کەنیسەی هورمز، مارمەتێ قشڵەی کۆیە، کفری گۆڕی زەردەشتیەکان.......
5 - چیاکانی کوردستان هەڵگورد وەک نمونە کە بەرزیی لوتکەکەی ٣٦٠٧ مەترە
6 - سەرچاوە سروشتی و دۆڵ و گەلیەکان، بەنداو و تاڤگەکان.
7 - بوونی ی ڕەش. مێژوی سیاسی گەلێک، وەک ڕەگەزێکی ناساندنی جینۆسایدی گەلی کوردستان.
8 - کفری وەک شارێکی شوێنەوار و بە هەمان شێوە ئامێدی، ئاکرێ و زۆربەی ناوچە دێرینەکانی کوردستان.
9 - شوێنەوارە مێژووییەکان
10 - ی وەرزی زستانە وەک نمونە دەستنێشانکردنی شوێنەکان.

1 1 - تۆنی بابە لە ناوچەی دەربەندیخان.

2 1 - کوردستان هەردوو ناوچەی گەرمیان و کوێستانی هەیە.

3 1 - لە کوردستان زیاتر لە ٥٠٠٠ هەزار سایت و شوێنی گەشتیاریمان هەیە. بۆیە دەبێت هەموو ئەمانە بخرێتە داتابەیسێک وەک ئامارێک لەبەردەستابێت.

پێداویستی و زانیارییەکان لەسەر بنەمای ئەم خاڵانەی خوارەوە دەبێت:-

1. ناوی پارێزگا یان شارۆچکە.

2. مێژووی شارەکە:

- رەنگە ئەو شارە تووشی کارەساتێکی سرووشتی یان مرۆیی بووبێت و بە هۆیەوە زیانی پێگەیشتبێت.

3. پێکهاتەی کۆمەڵایەتی و ئایینی:
بۆ نموونە خەڵکی موسڵمان و مەسیحی بە یەکەوە لە شەقڵاوە دەژین - خەڵک بە چ رێگەیەک دەتوانێ بچێتە ئەو شار یان شارۆچکەیە.
4. چەند لە سەنتەری پارێزگا دوورە:
5. لە رووی ئابوورییەوە : جوڵەی ئابوری ئەم شارە چۆنە.
6. خەڵکی ئەم شوێنە سەرقاڵی چین: بۆ نموونە خەڵک لە هەندێ شارۆچکە زیاتر خەریکی کشتوکاڵن یان هەر پیشەسازییەکی دیکە.
7. شوێنە گەشتیارییەکانی ئەم شارە یان ئەم شارۆچکەیە:
8. شارۆچکەکە بە چی بە ناوبانگە: بۆ نموونە ئاکرێ بە برنج، هەنجیر و سماقەکەی بە ناوبانگە.
9. شوێنەوارە مێژوویەکانی چین و ناویان چییە:
10. شار یان شارۆچکەکە بە چ شوێنێکی گەشتیاریی ناودارە، هاوینەهەوارەکانی. بۆ نموونە رواندز بە خەرەندەکەی ناودارە. - هەندێ شتی تایبەتی شارەکە دەبی باس بکرێ، بۆ نموونە زاخۆ جیا لە پردی دەلال و

سنووری ئیبراهیم خەلیل کە لە رووی ئابورییەوە گرنگە، بەلآم گۆڕی کچی زەنبیل فرۆشیش لەوێیە و ئەمانە بۆ گەشتیار گرنگ دەبێ.

11. - لە رووی ئەدەبی و هونەرییەوە باس لە کەسە ناودارەکانی بکرێ.

12. شوێنی مانەوە بۆ گەشتیار: هۆتێل و مۆتێل و شوێنی نانخواردن رێستورانت یان خواردنگەیەکی کلتووریی کە خواردنی کوردەواری هەیە.

13. کاری دەستی لەو شارە چییە و بە چی بەناوبانگن لە کاری دەستی.

14. ساڵانە چەند گەشتیار سەردانی دەکەن.

15. گرینگی دان بە گروپەکانی شاخەوانی و وەرگرتنی زانیاری بە تایبەت لە ناوچە دورە دەستەکان.

16. ئەو شوێنانەی کە ئۆتۆمبێل ناتوانێ پێی بگات.

بوار Perspective	ئامانج/ Objective	چالاکی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholders	هەنگاوەکان Initiatives	بودجە بە دیناری عێراق Budget	مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term
ڕووپێوی کوردستان بۆ ناوچە گەشتیارییەکان	لە دروستکردنی داتابەیسێک بۆ ناوچە گەشتیارییەکان	1 - ئامادەکردنی ستافێک بۆ روپێوی ناوچە گەشتیارییەکانی کوردستان لە هەموو شار و شارۆچکەکانی هەرێمی کوردستان(هەولێر،دهۆک، سلێمانی، ئیدارە سەربەخۆکان. 2 - دابینکردنی پێداویستی تەکنەلۆژی سەردەم بۆ داتابەیسەکە.	- سەرۆکایەتی ئەنجوومەنی وەزیران/ فەرمانگەی هەماهەنگی و بەدواداچوون. - وەزارەتی دارایی و ئابوری. -وەزارەتی شارەوانی و / دەستەی گشتی . --فەرمانگەی تەکنەلۆژیا - فەرمانگەی میدیاو زانیاریی - کۆمەڵەی ناسان. -کەرتی تایبەت	1- راسپاردنی ئەو پرۆسەیە بە کەرتی تایبەت دەسپێردرێت	ئامادەکردنی دەرخستەیەك بۆ جێبەجێکردنی پلانەکە. لەگەڵ لایەنی پەیوەندیدار.	لە سەرەتای ساڵی ٢٠٢٣ دەست دەکەین بە پرۆسەی ئامار و روپێوی ناوچە گەشتیارییەکان بۆ ماوەی یەک ساڵ.

پلانی مامناوەند، ٢٠٢٣ تا ٢٠٢٥

دروستکردنی کۆمپانیاکان لە نێوان ٢ ساڵ و پلانیان تا ٢٠٣٠

Public - Private – Partnership

دامەزراندنی کۆمەڵێک لە کۆمپانیای هاوبەش بۆ برەودان بە ژێرخانی گەشتیاریی:
لەگەڵ لایەنی پەیوەندار لە هەوڵی دروستکردنی چەند کۆمپانیایەک دەبین تا بتوانین لەم رێگەیەوە سەرنجی کۆمپانیاکانی کەرتی تایبەت رابکێشین و بتوانین لە رێگەی کۆمپانیا ناوخۆییەکانەوە داهاتی گەشتیاریی بۆ حکوومەتی هەرێم زیاد بکەین.

1 - گۆڕانکاریی لە کەشوهەوا:
دروستکردنی چەند کۆمپانیایەک لەو شوێنانەی کە دەبنە راکێشانی گەشتیار. ئەم کۆمپانیایانە وەبەرهێنان لە بواری گەشتیاری و پرۆژەی گەورە دەکەن، وەک دروستکردنی بەنداو، پرۆژەی چاندنی دار، پرۆژەی گوندی گەشتیاریی مۆدێرن کە هەموو خزمەتگوزارییە گەشتیارییەکان لەخۆ بگرێت.

2 - ژێرخان
دروستکردنی کۆمپانیای هاوبەش لە بواری ژێرخانی گەشتیاریی:

- رێگاوبان.
- ئەو سایت و شوێنانەی پەیوەندییەکان بە ژێرخانی گەشتیارییەوە هەیە.

پەرەپێدانی گەشتیاری لە رێگەی وەبەرهێنانی گەشتیاری.
1 - دروستکردنی پارکی مۆدێرن.
2 - بورجە گەشتیارییەکان.
3 - زیادکردنی تێلیفریکی دور مەودا.
4 - دروستکردنی شوێنی نوێ بۆ کەلتور و هونەریی شارەکان.

5 - دروستکردنی کۆمەڵگەی وەرزشی.
6 - ئەکواریۆم
7 - باخچەی ئاژەڵان.
8 - هۆڵی سینەمای گەورە.
9 - هەر پرۆژەیەکی ناوازەی دیکە کە خزمەت بە کەرتی گەشتیاریی بکات.
10 - ئیڤێنت و کۆنفرانس.

پلانی مامناوەند، ٢٠٢٣ تا ٢٠٢٤

پێشبڕکێی گەشتیاری

ئەم بەشەی پلانی ستراتیجی دەستە دەبێت بە هاوکاری لایەنی پەیوەندار بۆ ماوەی ساڵێک. لە سەرەتای ٢٠٢٣ ڕاپۆرت و پلانی ئامادەکراو دەدرێتە لایەنی پەیوەندار بۆ جێبەجێکردنی. ئەمانەی خوارەوە و ئەمانەش بڕگە گرینگەکانی بەشی پێشبڕکێی گەشتیارین.

دروستکردنی ژینگەیەکی لەبار بۆ ئاسایش و سەلامەتی گەشتیارو هێنانە کایەی خزمەتگوزاری گشتی زیادکردنی گەشتیار:

1. وەبەرهێنان لە پرۆژە بچوک و مامناوەندەکانی.
2. ئاسایش و سەلامەتی گەشتیار.
3. بیمەی تەندروستی.
4. سەرچاوە مرۆییە نێو دەوڵەتییەکان و ڕۆڵی لە بەهێزکردنی دەستی کاری ناوخۆ.
5. تەکنۆلۆژیا و میدیا و پەیوەندییەکان.

سیاسەتی گەشتیاریی T.T.P Travel Tourism Policy

بۆ باشترکردنی کەرتی گەشتیاری چەند یاسا و ڕێسای تایبەت دەردەکرێن بۆ باشترکردنی ئەم کەرتە و بە قازانجی دەستی کاری ناوخۆ و بەرزکردنەوەی ئاستی گەشتیار.

1. ئەولەوییەتی .
2. کرانەوەی نێودەوڵەتی.

3. پێشبڕکێی نرخ.
4. دروستکردنی ژینگەیەکی بەردەوام و چاودێریکردن.

ژێرخان لە بواری گواستنەوە

رەخساندنی زەمینەیەک بۆ ژێرخانی گواستنەوە بۆ هەرێمی کوردستان.

1. ژێرخانی گواستنەوەی ئاسمان و زەمینی
2. دارشتنەوەی ژێرخانی خزمەتگوزارییە گەشتیارییەکان بە شێوەی مۆدێرن.

وەبەرهێنان لە سەرچاوە سروشتیەکان وەک تاڤگە و شوێنی گەشتیاری نزیک لە بەنداوەکان.

1. وەبەرهێنانی گەشتیاریی لە سەرچاوە کەلتوریی و کەلەپوریەکان (مۆزەخانە و بازاڕە میللی و مۆدێرنەکان و چێشتخانەی خواردنە میللیەکان، قەڵاکان، شوێنەوارەکان)

پلانی کورتخایەن، ٢٠٢٣ تا ٢٠٢٤

Tourism Center

ناوی پرۆژە : ناوەندی ی کوردستان

پێناسەی پرۆژە : پلاتفۆرمی ی کوردستان خزمەتگوزارییەکی گشتی ئەلیکترۆنی بێبەرانبەرە بۆ خەڵک و گەشتیارانی هەرێمی کوردستان، عێراق و جیهان. لە هەمانکاتدا دەبێتە دامەزراوەیەکی راوێژی بۆ دەستەی گشتی ی حکوومەتی هەرێمی کوردستان. بە تایبەت بۆ پاڵپشتی لە پلان راپۆرتی پەسندکراوی ستراتیجی لە ئەنجوومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان.

به گشتی:

تەکنۆلۆژیا دەورێکی باڵای هەیە لە خزمەتکردنی مرۆڤایەتی لە هەموو بوارەکانی ژیان. ئێمە دەمانەوێت کوردستان بەرەو ئابورییەکی بەهێزببەین. بۆ ئەم بە هێزییەش پێویستمان بە کەرتە جیاجیاکان هەیە، کەرتی گەشتیاریی یەکێکە لەو کەرتانەی کە ببێتە مایەی دابینکردنی هەلی کار بۆ خەڵکی کوردستان، بۆیە هاوشانی سامانە سروشتییەکان کە زەوی دایک بە ئێمەی بەخشیوە ئێمەش سود لەو سروشتە ناوازەیە وەردەگرین و ئەم پێشکەوتنەی کوردستان و ئەو پێکەوە ژیانە دەقۆزینەوە بۆ سودی خەڵکی کوردستان بە هەموو پێکهاتەکانەوە. ئەم پلاتفۆرمە لە چەند خزمەتگوزارییەکی گەورە پێکدێت کە لە خزمەت گەشتیاریی کوردستان و عێراق دەبێت.

تێبینی:

1 - دامەزراندنی ئەم ناوەند بۆ هاوکاریکردنی دەستەی گشتی ی هەرێمی کوردستانە.
2 - ئەم ناوەندە بەرپرسیارە لە ئامارەکانی تایبەت بە گەشتیاری لە کوردستان کە ساڵانە دەیخاتە ڕوو.
3 - ئەم ناوەندە بەرپرسیارە لە نیشان نەدانی ئەو شوێنانەی کە ئاسایشی هەرێمی کوردستان و ناوبانگی هەرێمی کوردستان بخاتە مەترسی.

ئامانجەکان:-

1. روپێوی هەرێمی کوردستان لە بواری گەشتیاری.
2. ئاماری پرۆژەکانی گەشتیاری.
3. ئاماری داهاتی لە کوردستان.
4. ئاماری سالآنەی کەرتی گەشتیاری، لە بواری هاتنی گەشتیار، دروستکردنی هەلی کاری سالآنە.
5. بەرزکردنەوەی ئاستی گەشتیارییە لە هەرێمی کوردستان بە هەماهەنگی لەگەڵ دەستەی گشتی .
6. ناساندنی شوێنە ییەکانە لە هەرێمی کوردستان.
7. ئەم پلاتفۆرمە دەبێتە هۆی ئاسانکاری بۆ گەشتیاران تا بە ئاسانی دەستیان بە زانیارییەکان بگات.
8. دۆزینەوەی هەموو بنکە گەشتیارییەکانی کوردستانە بە شێوەیەکی GPS.
9. کۆکردنەوەی داتاوزانیارییە وردە لەسەر ی هەرێمی کوردستان.
10. ئەرکی ئەم پلاتفۆرمە گرینگی دانە بە هۆشیاری تاک بەرانبەر ی کوردستان.
11. بەهۆی دەستنیشانکردن و جۆرەکانی دەبێتە هۆکار بۆ بوژانەوەی ئەو شوێنە گەشتیارییانەی کە هێستا وەکو پێویست نەبونەتە شوێنی گەشتیاری.

پێکهاتەی ناوەندی ی کوردستان

ئەم سەنتەرە پێکدێت لە چوار کۆلەگەی سەرەکی کە هەریەکەیان کۆمەڵێک ژووری تایبەت لەخۆ دەگرێت:

بەشی یەکەم

میدیای ئەلیکترۆنی

ئەم میدیایە پێکدێت لە چەند بەشی جیاواز

1. **وێبسایت:** ئەم وێبسایتە خزمەتگوزارییەکی سەردەمی و پێشکەوتووە. ئەم وێبسایتە لە چەند خزمەتگوزاری گرینگ دەربارە شوێنە گەشتیارییەکانی کوردستان دەبێت لەسەر هەموو جۆرەکانی کار دەکات لە سەرتاسەری کوردستان. ئەم وێبسایتە چوار شاری کوردستان لەخۆ دەگرێت بە ئیدارەکانی راپەرین و گەرمیانیشەوە. ئەم وێبسایتە بە پێنج زمانی ئینگلیزی و عەرەبی و کوردی فارسی و تورکی لە خزمەت گەشتیاران دەبێت. لە ماوەی یەک ساڵ هەوڵ دەدرێت هەموو شوێنە گەشتیاری و بنکە گەشتیاریی و ئەوەی لە داتابەیسی ئەم سەنتەرە تۆمار دەکرێت لە خزمەتی گەشتیاران دەبێت. ئەم وێبسایتە لەو ماوەیەی کە بۆی دادەنرێت نزیکەی ٨٠٠٠ هەشت هەزار بنکەو شوێنی گەشتیاری لە سەرتاسەری کوردستان تۆمار دەکات. لە هەمان کاتدا سیستمی بووکینگ لە ناو وێبسایتەکە کارایە کە گەشتیارانی ناوخۆ و بیانی دەتوانن راستەوخۆ سودی لێببینن بۆ حجزکردنی تکتی فرۆکەو هۆتێل و مۆتێل و شوێنە گەشتیاری و هەموو چالاکییەکانی .

ئەمەی خوارە نموونەیەکە لە رووپەڵی وێبسایتەکەیە بە وردەکارییەوە.

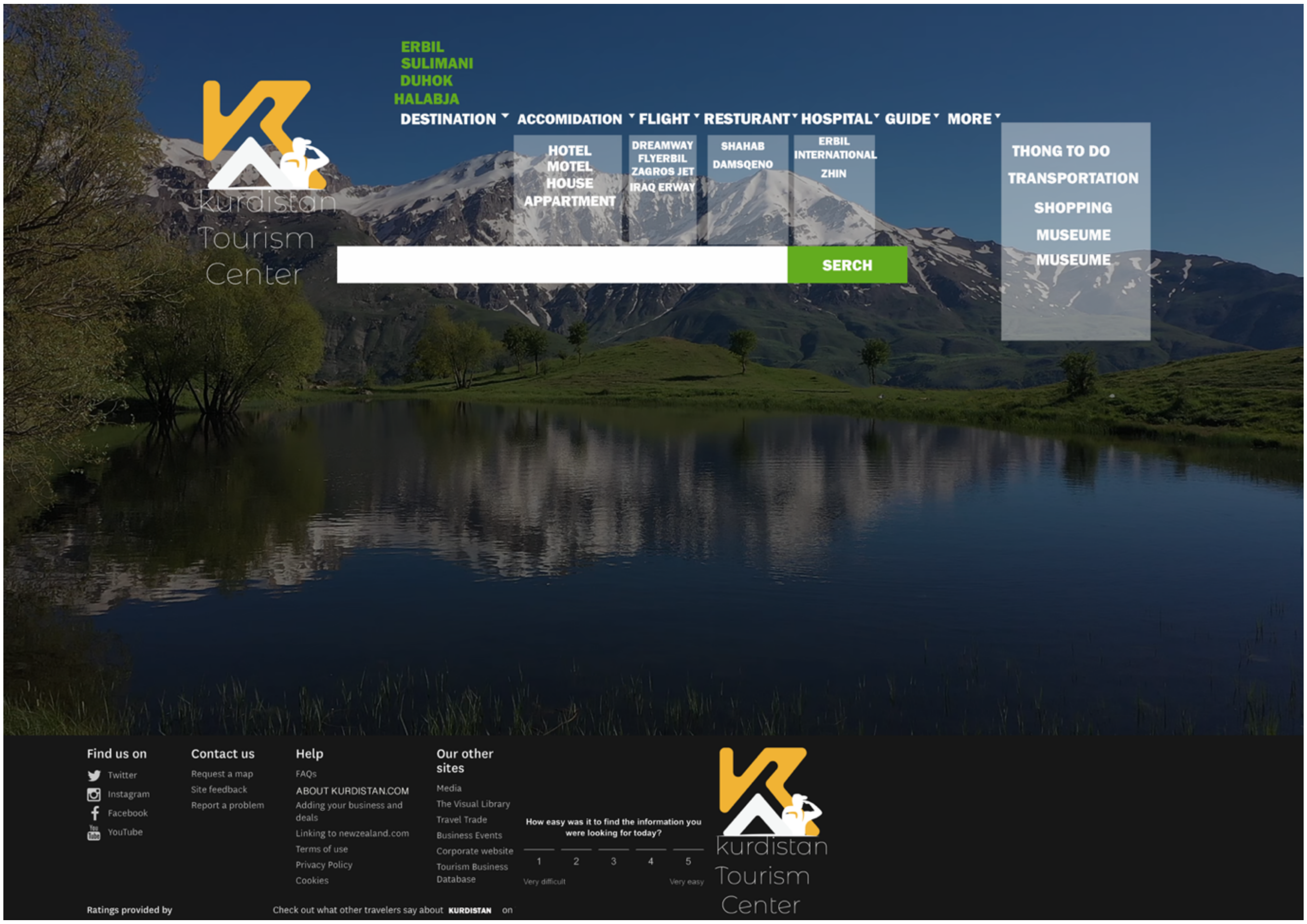
ERBIL
SULIMANI
DUHOK
HALABJA
Kurdistan Tourism Center
DESTINATION
ACCOMIDATION
FLIGHT
RESTURANT
HOSPITAL
GUIDE
MORE
HOTEL
MOTEL
HOUSE
APPARTMENT
DREAMWAY
FLYERBIL
ZAGROS JET
IRAQ ERWAY
SHAHAB
DAMSQENO
ERBIL INTERNATIONAL
ZHIN
THONG TO DO
TRANSPORTATION
SHOPPING
MUSEUME
MUSEUME
SERCH
Find us on
Twitter
Instagram
Facebook
YouTube
Contact us
Request a map
Site feedback
Report a problem
Help
FAQs
ABOUT KURDISTAN.COM
Adding your business and deals
Linking to newzealand.com
Terms of use
Privacy Policy
Cookies
Our other sites
Media
The Visual Library
Travel Trade
Business Events
Corporate website
Tourism Business Database
How easy was it to find the information you were looking for today?
1 2 3 4 5
Very difficult
Very easy
kurdistan Tourism Center
Ratings provided by
Check out what other travelers say about KURDISTAN on

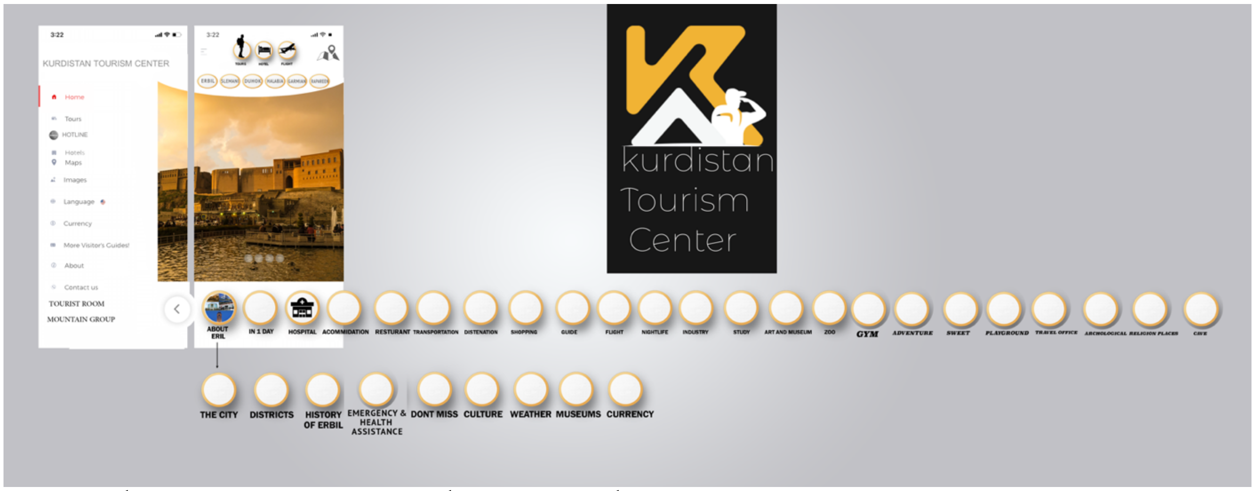

Application-3: ئەم ئەپلیکەیشنە خزمەتگوزارییەکی گشتییە بۆ ئاسانکاری گەشتیار دەبێت و زۆر فراوان دەبێت لە خزمەتگوزارییەکان بۆ گەشتیاران و بە پێی ستانداردی جیهانی و پێشکەوتوو دەبێت بۆ بەکارهێنەرانی. هەموو پێداویستییە سەرەتایی و گرینگەکانی گەشتیار لەخۆ دەگرێت وەکو رێبەرێکی سەردەمیانە و گرینگ دەبێت. لە هەمانکاتدا دەتوانرێت بتباتە شوێنی مەبەست لە رێی جی پی ئێسەوە.ئەم ئەپلیکەیشنە بچوکراوەیەکە لە وێبسایتەکە لە کۆمەڵێک خزمەتگوزاری هەڵبژاردە پێکدێت لە رووپەڵی یەکەمدا کاتەگۆری هەرچوار شار دەردەکەوێت وەک لە وێنەی سەرەوەدا دیارە. بۆ هەر شارێک زیاتر لە ٢٣ هەڵبژاردەی جیاواز کە لە هەموو ئەو جۆر و تایپ و فۆرمانەی تۆریزم لە کوردستان لە خۆ دەگرێت کە هەر یەکەیان کۆمەڵێک زانیاری زۆر ورد و گرینگی تێدایە بۆ گەشتیار ئەم ئۆپشنانە پێکدێن

Menue:

بەشی سەرەکی ئەم ئەپە پێکدێت لە:

1. شارەکانی کوردستان.
2. Home
3. Tour
4. Hotel
5. Maps
6. Language
7. Currency

8. More Visitor Guide
9. Restaurant
10. About
11. Contact

بەشی سەرەکی:

بەشی سەرەکی رووپەلی ئەپەکە بریتی دەبێت لە ٣ بەش کە ئەمانەن:

1. ٣ هەڵبژاردە کە زۆرترین بەکارهێنەر پێویستیان دەبێت وەک تۆر و هۆتێل و فلایت.
2. بەشی زۆری ئەم رووپەلە دابینکراوە بۆ فۆتۆی شارەکانی کوردستان کە هەر شارەو ٤ تا ٨ فۆتۆی دەبێت بینەر دەتوانی بە لەمس بیانبینێ.
3. بەشی خوارەوەی ئەپەکە بریتییە لە هەڵبژاردە گرینگەکان کە بەردەوام بەکارهێنەر پێویست پێدەبێت کە ئەمانەی خوارەوەن:

- **About Erbil.Dihuk.Slemani:** ئەم هەڵبژاردەیە بە باس لەسەر شارەکانی کوردستان دەکات بە کورتی.

  ئەم خزمەتگوزارییە چەند زانیارییەک بە گەشتیار دەدات کە بریتین لە هەڵبژاردەکانی وەک: The City, Districts, History, Don miss, Culture, Weather, Museum’s, Currency

- **In one Day:** ڕۆژێک لە کوردستان – هەولێر – سلێمانی – دهۆک ، هەڵەبجە، ئیدارەی راپەڕین، زاخۆ، سۆران. لەم هەڵبژاردەیە بە گەشتیار دەڵێین ئەگەر سەردانی ئەم شارانەت کرد پێویستە یەکەم ڕۆژ بۆ کوێ و چی بکەی سەردانی کوێ بکەی.
- **Hospital:** باشترین نەخۆشخانەکانی کوردستان و شارەکان لەم هەڵبژاردەیە دەبێت، زانیاریی تەواوی بۆ گەشتیار دەخاتە روو دەتوانێت لەو ئەپە ریزێرڤ بکات یان پەیوەندیان پێوە بکات.

- **Accommodation:** لەم ئۆپشنەیان گەشتیار دەتوانی باشترین هۆتێل ومۆتێل و خانووی راخراو و هەر ناوچەیەکی گەشتیاری و یان هەر هاوینەهەوارێکی ویست ریزێرڤی بکات لە رێگەی ئەپەکەوە.
- **Restaurant:** گەشتیار دەتوانێت رێستۆرانتە بەناوبانگەکانی کوردستان ببینێتلە هەموو ئاستەکانی دەربارەی نرخ و قوالێتیان.
- **Transportation:** گەشتیار دەتوانێ لە رێگەی ئەپەکەوە جۆرەها هۆی گواستنەوە بەدەستبێنن وەک گرتنی ئۆتۆمبێلی کرێ بۆ ماوەیەک، تاکسی گاید، تاکسی ئۆبەر یان کەریم، مینی پاس، کۆستەر.
- **Destination:** ئەو شوێنەی کە گەشتیار دەیەوێ بۆی بچێت لە کوردستان وەک بنکە گەشتیارییەکانی کوردستان، سروشت ، شوێنێکی ئاینی، شوێنەوار، شوێنی چارەسەری سروشتی، شاخەوانی، بینینی باڵندەکانی کوردستان، شوێنە سەرکێشییەکان، شوێنە پیشەسازییە گەورەکان، شوێنە کەلتوورییەکان، ناوەندو سەنتەرە گرینگەکانی شارەکان،گوندە تایبەتەکان .
- **Shopping:** بازارکردن بۆ گەشتیار و کرینی کەلوپەلە تایبەتەکانی کوردستان گرینگ و بە بایەخە بۆ گەشتیار بۆیە لەم هەڵبژاردەیە باشترین مۆڵ و بازارە ناوەندییەکان و بازارە کەلتورییەکان و شوێنی دیارییە تایبەتەکان و گوڵفرۆش و شیرینەمەنییەکان و هەموو فرۆژگە تایبەتەکان دەستنیشان دەکەین.
- **Guide:** ئەم خزمەت گوزارییە بۆ سودی خەڵکی کوردستان و گەشتیار دەبێت. لەم ئۆپشنەدا پێنج جۆر گاید ئامادە دەکرێن بۆ ئەوەی خزمەتی گەشتیار بکەن. لەم هەڵبژاردەیەدا کاتێک گەشتیار پەنجەی لەسەر ئۆپشنەکەدا دەنێت هێڵی گەرم وەڵامی دەداتەوە و زانیاری پێدەدات تاوەکو گەشتیار ئاسانکاری بۆ بکرێت.
- **Flight:** ئەم ئۆپشنە تایبەت دەبێت بە گواستنەوەی گەشتیار . گەشتیار دەتوانێت بوکینگ و ریزێرف بکات لەگەڵ کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی.
- **Nightlife:** لەم هەڵبژاردەیەدا گەشتیار رێنمونی دەکرێت کە دەتوانێ لە کوردستان چی بکات و چۆن چێژ لە یانە شەوانەکان، بار، کافێ، .
- **Industry:** ئەم هەڵبژاردەیە بۆ خەڵی بازرگانی عێراق و ناوچەکانی دەوروبەرن تاوەکوو سود لەو پیشەسازیانە ببینن، کە لەکوردستان هەیە و بتوانن پەیواندیی راستەوخۆیان پێ بکەن وەک پیشەسازی پاکەرەوە، دەنەوێلە، پەلەوەر، کشتوکاڵ بەگشتی و کەلوپەلەکانیان... تا دوایی.

- **Study:** ئەم خزمەت گوزارییە بۆ بواری زانستییە لە کوردستان بە تایبەت بۆ قوتابخانە نا حکومی زانکۆ و پەیمانگاکان، ئەم خزمەت گوزارییە بۆ راکێشانی خوێندکارە تاوەکو دەست بە خوێندن بکەن لە کوردستان.
- **Art and Museum:** ئەم خزمەتگوزارییە هاوکاری گەشتیار دەکات بۆ مۆزەخانەو گالەری و شوێنە هونەرییەکان و پارک و شوێنە گشتییەکان.
- **Zoo** خزمەتگوزاری تایبەت بە باخچەی ئاژەڵان.

- دەربارەی شار یان قەزا یان لادێ. کۆمەڵێک هەڵبژاردە لە خۆ دەگرێت کە پەیوەندییەن بە مێژووی ئەو شارە هەیە لەگەڵ پارە و کەشوهەواو هیتد....

  دوای گەرانەوە بۆ رووپەلی سەرەکی کۆمەڵێک هەڵبژاردەی تایبەت دێنە پێش کە پێکدێن لەمانەی خوارەوە.
- یەک ڕۆژ لەم شارە چۆن بەرێدەکەی.
- نەخۆشخانەکان و دەرمانخانە و پزیشکەکانی کوردستان.
- ئەکۆمیدەیشن وەک هۆتێل و مۆتێل و گوندەکان.
- چێشتخانەکان.
- گوستنەوە
- شوێنی مەبەست
- شۆپینگ
- رێبەر
- هێڵی ئاسمانی
- ژیانی شەوانە
- پیشەسازیەکان
- خوێندن
- هۆڵی هونەریی و مۆزەخانەکان
- باخچەی ئاژەڵان
- هۆڵی وەرزشی
- سەرکێشییەکان

- شیرینی
- شاری یاری
- ئۆفیسی گەشتیاری
- شوێنەواره مێژووییەکان
- شوێنەواره ئایینییەکان و مەزارگەو هۆڵەکانی ئایینی.
- ئەشکەوتەکان
- سەرچاوەو کانیاوه سروشتییەکان
- شوێنی مەیخواردنەوه و مەیفرۆشتن
- دەروازەکانی هەرێم
- فرۆکەخانە
- تیلیفریک
- تاڤگەو رووبارەکان
- چیا بەرزەکان
- شوێنی کلاسیک و شەعبییەکان
- کەپره گەشتیارییەکان
- سەیرانگاکان
- کێڵگەکانی پەلەوەر و میوه و کێلگەکانی زەیتوون له کوردستان
- بنکەکانی فرۆشتنی سیمکارت و مۆبایل
- بنکەی ئاگرکوژێنەوه
- بنکەی پۆلیس
- بانکەکانی حکومی و ئەهلی
- بازاره ناودارەکان
- شوێنی مەساج
- هۆڵی سینەما
- پێشانگاکانی ئۆتۆمبێل
- بەنزینخانە
- شوێنی پاس
- شوێنی تاکسی

- شوێنە کارەساتبارەکانی کوردستان
- گوندە ناودار و مێژوویەکان

2. **سۆشیال میدیا:** پێکدێت لە کۆمەڵێک چالاکی لە نێو تۆرە کۆمەڵایەتییەکان کە ببێتە مایەی ئاسانکاری و پێدانی زانیاری بۆ گەشتیارانی ناوخۆ و دەرەوە. ئەم تۆڕە میدیاییە بە یەکتر دەبەسترێنەوە بۆ ئەوەی گەشتیاران زیاتر سودمەند بن.

بەشی دووەم

داتا و زانیاری

1. **داتاوزانیارییە گەشتیارییەکانی کوردستان:** ئەم سەنتەرە دەبێتە حەوزێکی زانیاری بۆ حکوومەتی هەرێمی کوردستان و خەڵکی کوردستان و جیهان بۆ هەموو ئەو زانیاریيانەی کە لەسەر ی هەرێمی کوردستانە بە هەموو جۆرەکانی گەشتیاریی. ئەم داتابەیسە هەموو ئەو زانیارییانەی لە ناو وێبسایت و ئەپڵیکەیشنەکە هەیە سەرچاوەکەی ئەم داتابەیسەیە کە بە تەکنەلۆژیاییەکی سەردەمیانە دروست دەکرێت کە بتوانرێت زانیارییەکان بە شێوەی ئەلیکترۆنی و بە ئامێرو پرۆگرامی پێشکەوتوو بەردەست بێت، بۆ ئەم زانیارییانە کار لەسەر تێکست و فۆتۆ و ڤیدیۆ دەکرێت تاوەکو بۆ ئەم سەنتەرە و دەستەی گشتی و حکوومەتی هەرێمی کوردستان روون بێت.

گرینگی ئەم ناوەندە بەشی داتاو زانیارییەکان بۆ حکوومەتی هەرێمی کوردستان خۆی دەبینێتەوە لە:

1- ئاماری ساڵانە ئەم ناوەندە ساڵانە چەند ئامارێک بۆ حکوومەتی هەرێمی کوردستان ئاشکرا دەکات کە خۆی دەبینێتەوە لە

- ئاماری هەلیکار

- ئاماری هاتنی گەشتیاران
- ئاماری پرۆژەکانی گەشتیاری
- ئاماری داهاتی لە کوردستان
- 2-پرۆژەی ڕووپێوی دۆکیۆمێنتی ڤیدیۆیی هەرێمی کوردستان . لەم پرۆژەیە هەموو شوێنە گەشتیارییەکانی کوردستان بە تێکست و ڤیدۆ و فۆتۆ زانیارییەکانیان بەردەست دەبێت.

زانیارییەکانی خاڵە گەشتیارییەکان ئەم خاڵانەی خوارەوە لە خۆ دەگرێت.

- بنکە گەشتیارییەکان.
- ئەکۆمیدەیشن- شوێنی مانەوە.
- شوێنەوارە مێژووییەکان.
- چێشتخانەو کافێ و شوێنە تایبەتەکان.
- نەخۆشخانەکانی حکومی و ئەهلی.
- دەرمانخانەکانی کوردستان.
- سەرچاوە کانیاوە سروشتییەکان بۆ چارەسەری.
- کارگەو شوێنە پیشەسازیی و بازرگانییەکان.
- شوێنەوارە ئایینییەکان.
- زانکۆ - پەیمانگا - ئامادەیی - سەرەتایی - باخچەی ساوایان.
- شوێنی مەیخواردن و مەیفرۆشتن.
- پارکەکان.
- شوێناکانی تایبەت بە سەرکێشی و شاخەوانان.
- زانیاری لەسەر دەروازەکانی هەرێمی کوردستان.
- فرۆکەخانەکان.
- ناوچە مینرێژکراوەکان.
- کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی ونوسینگەکانی .
- تاڤگەو روبارەکان.
- شوێنی شیاو بۆ پرۆژەکان.
- شوێنی مەبەست بۆ گەشتیاری.

- تیلیفریک.
- شیرینی و ساردەمەنییە بەناو بانگەکان.
- مۆڵەکان و شوێنە بەناوبانگەکان بۆ بازاڕیکردن.
- شوێنە کەلتورییەکان.
- بنکەکانی پۆلیس.
- بنکەکانی فرۆشتنی مۆبایل و سیمکارت.
- بازارە بەناوبانگەکان.
- بانکەکانی حکومی و ئەهلی
- باخچەی ئاژەڵان.
- هۆڵە هونەرییەکان.
- پێشانگاکانی ئۆتۆمبێل
- هۆڵی سینەما.
- شوێنی مەساج.
- شوێنەکانی ی رەش(مۆنۆمێنتی ئەنفالی بارزانییەکان، هەڵەبجە هتد.
- گوندە گەشتیارییەکان.
- ماستەر پلان و زەوییە واعیدەکان.

بەشی سێیەم

کۆمپانیا و ڕێکخراوەکانی دەرەوە و ناوەوەی هەرێمی کوردستان

ئەم پلاتفۆڕمە هەوڵی پێشکەوتنی ی کوردستان دەدات لە ڕێی ڕێکخراوە ناوخۆیی و دەرەکییەکانەوە هاوکار و هەماهەنگ دەبن بۆ پەرەپێدانی لە هەموو ڕوویەکەوە.

بەشی چوارەم

بەشی ئیعلانات

ئەم بەشە هەڵدەستێت بە گەران بەدوای دروستکردنی هەلی کار و پێگەیاندنی دەرچوان بۆ ئەوەی بتوانێت لەم شوێنانەو ئەو ناونیشانانەی کە پێویستن تێدا دەستبەکاربن.

1 - ڕێبەری گەشتیاری
2 - بەشی مارکێتینگ
3 - پەرەپێدانی گەشتیاری
4 - کارکردن لە هۆتێل و مۆتێل و گوندە گەشتیارییەکانی کوردستان.
5 - خزمەتگوزارییەکانی تایبەت بە گەشتیاری
6 - کارکردن لە بواری میدیایی گەشتیاری کە کۆمەڵێک کار لەخۆ دەگرێت.
7 - فۆتۆگرافی
8 - ڤیدیۆگرافی
9 - گەران و پشکنین بۆ شوێنی گەشتیاری نوێ.

بوار Perspective	ئامانج/ Objective	چالاکی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholders	هەنگاوەکان Initiatives	بودجە بە دیناری عێراق Budget	مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term
ڕووپێوی کوردستان بۆ ناوچە گەشتیارییەکان	1 - بە ئەلیکترۆنیکردنی گەشتوگوزار. 2 - دروستکردنی ئەپلیکەیشن و سایت و سۆشیال میدیا بۆ سەنتەرەکە. 3 - پێدانی ئاماری ساڵانەی هاتنی گەشتیار. 4 - ئاماری شوێنە گەشتیارییەکان. 5 - دۆزینەوەی هەموو بنکە گەشتیارییەکانی کوردستانە بە شێوەیەکی GPS. 6 - کۆکردنەوەی داتاوزانیاریی لەسەر هەرێمی کوردستان. 7 - ئەرکی ئەم پلاتفۆرمە گرینگی دانە بە هۆشیاری تاک بەرانبەر ی کوردستان	1 - ئامادەکردنی ستافێکی ڕاهێنراو بۆ ئامدەکردنی ئامارەکان. 2 - دابینکردنی پێداویستی تەکنەلۆژی سەردەم بۆ تەواوی سەنتەرەکە.	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	1 - ڕاسپاردنی بەشێک لە ناوەڕۆکی ئەم سەنتەرە بە کەرتی تایبەت دەسپێردرێت. 2 - لێژنەیەک بۆ دامەزراندن و بنیاتنانی رادەسپێردرێن.	ئامادەکردنی دەرخستەیەك بۆ جێبەجێکردنی پلانەکە. لەگەڵ لایەنی پەیوەندیدار.	لە سەرەتای ساڵی ٢٠٢٣ دەست دەکەین بە دروستکردنی ئەو سەنتەرە.

پلانی درێژخایەن، ٢٠٢٣ تا ٢٠٢٨

دەستنیشانکردن و بەگەڕخستنی کەرتی گەشتوگوزار

ئەم بەشەی پلاننی ستراتیجی گەشتیاری بۆ بەهێزکردنی ژێرخانی گەشتیارییە، بۆ ئەو مەبەستە پێویستمان بە حکوومەتی هەرێمی کوردستانە کە لەگەڵ لایەنی پەیوەندار پاڵپشتی بکرێت و بانگی وەبەرهێنەرە ناوخۆیی و دەرەکییەکان بکرێت بە مەبەستی ئاسانکاری پێدانی زەوی بە شێوەی موساتەحە. هەروەها لەگەڵ وەزارەتی دارایی و بانکی ناوەندیی و بانکە تایبەتەکان بۆ بەدەستهێنانی قەرزی درێژ خایەن بدەن بۆ ئەو خەڵکانەی کە پڕۆژەی وەبەرهێنان لە شار و شارۆچکە و لادێکان بە مەبەستی گەشتیاریی دەکەن.

1 - ماستەر پلانی .

هەوڵدان بۆ پێداچونەوە و پەسەندکردن و جێبەجێکردنی ماستەر پلانی ئامادەکراوی ساڵی ٢٠١٣

2 - پلان بۆ شوێنە گەشتیارییەکان.

دوای روپێوی بۆ شوێنە گەشتیارییەکان دەستەی گشتی هەڵدەستێت بە رێکخستن و دیزاینی بەشێک لە شوێنە گەشتیارییەکان و پێداچونەوە بۆ باشتر کردنی ئەو شوێنانەی کە بەرچاو و ستراتیجین. لە هەمانکاتدا ئەو بنکە گەشتیاریانەی کە پێویستە دروست بکرێن لە شوێنی نوێ.

3 - پلان بۆ بەگەڕخستنی زەوییە گەشتیارییەکان و دروستکردنی تەلاری مۆدێرن، بە هاوکاری وەبەرهێنی ناوخۆیی. و بیانی.

دروستکردنی تەلار مۆدێرن و هۆتێل و مۆتێل بنکەی گەشتیاری لە شوێنە گرینگ و بەناوبانگەکان وەک تاڤگە، شوێنەواری ئایینی، ئەشکەوتی دێرین، دۆڵ، روبارەکان و شوێنە ستراتیجیە گەشتیارییەکان، بە رەچاوکردنی تایبەتمەندی پاراستنی سروشتی ناوچەکان.

4 - پلانی پاراستنی شوێنەوارە ئایینی و کەلتورییەکان و بە گەشتیارییکردنیان.

لە بەرنامەی دەستەی گشتی بۆ پاراستن و بەرگرتن لە لە ناوچونیان هەڵدەستین بە رێکارەکانی پارێزگاریی لەو شوێنانەی کە نزیکن لە لەناوچون و ئەو شوێنانەی پێویستان بە پارێزگاری هەیە وەک دابینکردنی پۆلیسی گەشتیاری، تیمی تایبەت بە دوبارە بنیاتنانەوە ناوخۆیی و نێودەوڵەتی.

بوار Perspective	ئامانج/ Objective	چالاکی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholders	هەنگاوەکان Initiatives	بودجە بە دیناری عێراق Budget	مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term
ڕووپێوی کوردستان بۆ ناوچە گەشتیارییەکان	1 - پاراستن و بە گەشتیاریکردنی شوێنەوارە ئایینی و شوێنەوارە کەلتورییەکان و بە گەشتیارییکردنیان. 2 - دروستکردنی خزمەتگوزاریی پێویست و تایبەتمەند لە نزیک پەرسگەو شوێنەوارە دێرینەکان. 3 - دیزاینکردنەوەی دووبارە شوێنە گەشتیارییەکان بە پێی سەردەم. 4 - پلانی بەگەڕخستنی زەوییە گەشتیارییەکان. 5 - دروستکردنی شوێنی گەشتیاریی نوێ لە ناوچە جیاوازەکان. 6 - جێبەجێکردنی ماستەر پلانی ئامادەکراوی ٢٠١٣.		- وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	دروستکردنی لێژنەیەکی تایبەتمەند بە بوارە جیاوازەکان.	تێبینی: حکوومەت دەتوانێت بە سێ جۆر ئەم پارەی پێویست دابین بکات لە ڕێگای پۆلێن کردنی بۆ پرۆژەی بچوک و مامناوەند و گەورە. 1 - پرۆژەی گەورە لە ڕێگەی P.P.P تەواوکاری سەرمایە لەگەڵ زەوی بۆ پرۆژەکە. 2 - پرۆژەی مامناوەند لە ڕێگەی وەبەرهێنان. 3 - پرۆژەی بچوک لەگەڵ کەرتی تایبەت.	لە سەرەتای ساڵی ٢٠٢٣ دەست دەکەین بە پلانی بەگەرخستنی گەشتیاریی تا ساڵی ٢٠٢٦

پلانی درێژخایەن، ٢٠٢٣ تا ٢٠٣٠

پەرەپێدانی وەبەرهێنانی
لە فۆڕمە جیاوازەکانی گەشتیاریی.

توێژینەوە و وەبەرهێنان لە فۆڕمەکانی گەشتیاری بەپێی سروشتی کوردستان و دروستکردنی پرۆژەی نوێی تایبەت لە فۆرمە گەشتیارییەکان.
لە رووی زانستیی و دراسات و توێژینەوەکان نزیکەی ٦٠ فۆڕمی گەشتیارییمان هەیە کە هەر یەک لەو فۆرمانە دەیان تایپ و جۆری گەشتیاریی لەخۆ دەگرێت. لە کۆی فۆڕمەکانی گەشتیاریی ١٥ فۆڕمیان گونجاوە لە ئێستادا بۆ کوردستان.
ئێمە وەک دەستەی گشتی پلانی ٨ ساڵەمان بۆ ئەم فۆرمانەی گەشتیاریی ئامادەکردوە. لە سەرتادا فۆرمە گەشتیارییەکان دەناسێنین دواتر بە هاوکاری حکوومەت و وەبەرهێنەران ٦ مانگ جارێک ئیڤینتێک رێکدەخەین بۆ خستنە رووی ئەو پرۆژانەی کە گونجاوە بکرێنە شوێنی گەشتیاری و چالاکی گەشتیاری تێدا بکرێت.
ئێمە وەک و نمونەیەک دوو لە کۆتا فۆرمی گەشتیاریی کە پیشەسازیی و سەرکێشییە ئامادەمانکردووە و دەیخەینە روو وەک دەسپێکی کارەکانمان چ لە رووی تیۆریی و چ لە بواری کرداری و لە ٦ مانگی داهات و لە ئیڤێنتێک بۆ حکوومەت و وەبەرهێن دەیخەینە روو.

بۆ ئەم بەشە ستراتیجییە پێویستمان بە هەموو وەزارەتەکانی حکوومەتی هەرێمە کە هاوپێچ بریاری ژمارە ٨٣ ئەنجوومەنی وەزیران لە ڕۆژی ٢٠٢٢\٦\١٥ بە ژمارە ١٥١ دەریکرد.

1. گەشتوگوزاری سروشتی Natural tourism

ی سروشتی چییە؟

ئەم فۆڕمە پەیوەندی بە ژینگە و سروشتی کوردستانەوە هەیە. سەرچاوە سروشتییەکانی وەک کەشوهەوای ناوچەکە، شوێنی نیشتەجێبوون، دیمەنی سروشتی، ناوچە شاخاوییەکان، ڕووبارەکان، تاڤگە و دۆڵە سەرنجڕاکێشەکان هتد...

ئامادەکارییەکان بۆ پەرەپێدانی ئەم فۆڕمە.

- روپێوی فۆرمی سروشتی کوردستان.
- ئامادەکردنی بۆ بوژاندنەوەو وەبەرهێنان.
- دراسە و توێژینەوە.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.

2. گەشتوگوزاری شوێنەوارییِ Archeological Tourism .

گەشتیاری شوێنەوار یان شوێنەوار ناسی جۆرێکە لە گەشتیاری کەلتووری، کە ئامانجی بەرەوپێشبردنی بەرژەوەندی گشتییە لە ی شوێنەوار و پاراستنی شوێنە مێژووییەکان بە هەماهەنگی لەگەڵ بەڕێوەبەرایەتی گشتی شوێنەواری هەرێم.

ئامادەکاری بۆ ئەم فۆڕمە.

- ڕووپێوی شوێنەوارەکانی کوردستان.
- دراسە و توێژینەوە
- ئامادەکاری بۆ بوژانەوەیان.
- پاراستنیان.
- بەگەشتیاریکردنیان.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.

3. گەشتوگوزاری تەندروستی- چارەسەری سروشتی، سەنتەری گەشتیاری پزیشکی Health Tourism

گەشتیاری پزیشکی، کە پێی دەوترێت گەشتیاری تەندروستی، گەشت بۆ نەشتەرگەری، یان گەشتی پزیشکی، گەشتی نێودەوڵەتی بە مەبەستی وەرگرتنی چاودێری پزیشکی.

ئامادەکاری بۆ ئەم فۆڕمە.

- ڕووپێو شوێنە چارەسەرە سروشتییەکان و نەخۆشخانەکانی کوردستان.
- دراسە و توێژینەوە لەم فۆڕمە.
- بەگەشتیاریکردنیان.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.

4. گەشتوگوزاری ئایینی Religion Tourism .

گەشتیاری ئاینی بەشێکی گرنگی پیشەسازی گەشتیارییە کە پێی دەوترێت گەشتیاری تایبەت بە کەسی، کە زۆربەی کات پەیوەندی بە شوێنکەوتوانی باوەڕێکی تایبەتەوە هەیە کە سەردانی ئەو شوێنانەی دەکەن کە بە شوێنە پیرۆزەکان دادەنرێن.

شوێنە ئایینیەکان نەک هەر پەیرەوانی ئایینی سەردانی دەکەن بەڵکو گەشتیارە نائایینیەکانیش بەسەریان دەکەنەوە چونکە ئەم شوێنانە گرنگی کەلتوری و مێژوویی و ئاینیان هەیە.

ئامادەکاری بۆ ئەم فۆڕمە.

- ڕووپێو و ئاماری شوێنەوارە ئایینیەکان.
- دراسە و توێژینەوە لەم فۆڕمە.
- بەگەشتیاریی کردن و مارکێتینگ.
- نۆژەنکردنەوە شوێنەواری پەیامبەران و تەکیەو پەرستگە ئاینییەکان بە گشتی.
- پاراستن.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.

5. گەشتوگوزاری کشتوکاڵی- کێڵگە Agritourism.(گوندی کشتوکاڵی گەشتیاریی)

بە پێی ناوەندی گەشتیاری ئەمەریکا، گەشتوگوزار لە ئەمەریکادا پیشەسازییەکی 1.36 بلیۆن دۆلارییە ، کە بۆتە هۆی دروستکردنی 8.8 ملیۆن هەلی کار. پیشەسازی گەشتیاری لە ئەمەریکادا لە پلەی حەوتەمدایە لە هەبوونی زۆرترین ژمارەی کارمەند. ئەگەر پیشەسازییەکان بە پێی زۆرترین ژمارەی کارمەند ڕیزبکەین، لە 49 ویلایەتدا، کە (کۆلۆمبیا)شی تێدایە، لەناو 10 یەکەمین پیشەسازییەکاندا دەبێت. حکومەتی فیدراڵی و ناوخۆ و ویلایەتەکان بەهۆی باجی سەر کەرتی گەشتوگوزار 165 بلیۆن دۆلاریان دەستدەکەوێت، لەناو هەموو بەشەکانی پیشەسازی گەشتوگوزاردا، چێشتخانەکان زۆرترین باج دەدەن.

گەشتوگوزاری کشتوکاڵی هەلێکی نایابە بۆ وەبەرهێنەرە کشتوکالییەکان. بە شێوەیەکی گشتی گەشتوگوزاری کشتوکاڵی بریتییە لە هەموو ئەو چالاکییانەی کە لە گەشتکردن بۆ کێڵگەکان یاخود هەر شوێنێکی تری کشتوکاڵی و بێستانەکان و هەر وەبەرهێنانێکی کشتوکاڵی پێکدێن.

ئامادەکاری بۆ ئەم فۆڕمە.

- ڕووپێو.
- دراسە و توێژینەوە لەم فۆڕمە.
- بەگەشتیاریکردنیان و مارکێتینگ.
- دروستکردنی چەند کێڵگەیەکی نمونەیی.
- گرینگی پێدانی کەسایەتییەکانی کوردستان.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.

6. گەشتوگوزاری کەلتووری - Calture Tourism.
(فێستیڤاڵی خۆراک، کاری دەستی)

گەشتیاری کەلتووری بریتیە لە گەشتی گەشتیاران بۆ ناوچەیەکی دیاریکراو لە پێناو ئەزمونکردن و ئاشنابوون بە کەلتورێکی دیاریکراو. ئەمە دەکرێت چەندین چالاکی لە خۆ بگرێت، لەوانەش: بەشداری کردنی ئیڤێنت و فیستیڤاڵەکان، سەردانکردنی مۆزەخانە و تامکردنی خواردن و خواردنەوەی تایبەت بە ناوچەکە.
گەشتیاری کلتوری دەکرێت گەشتیارەکان بەبێ هیچ مەبەستێک گەشت بکەن، لەبەرئەوەی ئەم گەشتە دەبێتە هۆی تاقیکردنەوە و ناسینی کەلتورێکی دیکە بۆ گەشتیاریی و تێکەڵاوبوون لەگەڵ خەڵکی ناوچەکە. زمان و نەریت و خواردنەکانیان و خواردنەوەکانیان بەسە بۆ ئەوەی زانیاری لەسەر پەیدا بکەن.
نموونەکانی ئەزموونی گەشتی کەلتووری بریتین لە:

- گەنجینەکانی بیناسازی و شوێنەوارەکان.
- چالاکی ناو چێشتخانەکان و دروستکردنی خواردن.
- ئیڤێنت و فێستیڤاڵەکان.
- شوێنەوارە کەلەپوری و مێژوییەکان، مۆنومێنت و شوێنە مێژووییەکان.
- مۆزەخانە و پێشانگاکان.
- پارکی نەتەوەیی و ئاژەڵە کێویەکان.

- شوێنی ئایینی، مزگەوت و پەرستگاکان.

ئامادەکاری بۆ ئەم فۆڕمە.

- ڕووپێو.
- دراسە و توێژینەوە لەم فۆڕمە.
- بەگەشتیاریکردنیان و مارکێتینگ.
- گرینگی پێدانی کەسایەتییەکانی کوردستان کە لەبوارە جیاکان کاریگەریان هەیە.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.

7. گەشتوگوزاری شار Urban Tourism.

گەشتیاری شارەکان "جۆرێکە لە چالاکیی گەشتیاری کە شارەکاندا هەیە کاریگەری لەسەر ئابووریی ئەو شارە دەبێت، وەک چالاکییەکانی بەرهەمهێنان، بازرگانی و خزمەتگوزارییەکان، شوێنە گرینگەکانی وەک ئەکواریۆم، مۆزەخانە، شاری یاری و دەیان جۆری دیکە.

ئامادەکاری بۆ ئەم فۆڕمە.

- ڕووپێو.
- دراسە و توێژینەوە لەم فۆڕمە.
- بەگەشتیاریکردنیان و مارکێتینگ.
- دروستکردنی شوێنە گەشتیارییەکان وەک وڵاتانی پێشکەوتوو.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.

8. گەشتوگوزاری بازرگانی Business Tourism

بازرگانی گەشتیاری واتە ئاڵوگۆڕ و بەهێزکردنی پەیوەندییەکان و پێشانگە نێودەوڵەتییەکان و کارێک کە پەیوەندی بە ڕێنماییکردنی گەشتیاران هەیە بۆ گەشتکردن یان بۆ مەبەستی تری گەشتکردن بە پێشکەشکردنی یەکێک یان چەندین خزمەتگوزاری یان ئاسانکاری وەک شوێنی نیشتەجێبوون، خواردن، ڕێبەر، یان هەر خزمەتگوزارییەکی تر.

ئامادەکاری بۆ ئەم فۆڕمە.

- ڕووپێو.
- دراسە و توێژینەوە لەم فۆڕمە.
- بەگەشتیاریکردنیان و مارکێتینگ.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.

9. ی وەرزش٠ Sport Tourism .

جۆرە جیاوازەکانی گەشتیاری وەرزشی. دەتوانرێت گەشتیاری وەرزشی بۆ چوار جۆری سەرەکی جیا بکرێتەوە: گەشتیاری بۆنە وەرزشییەکان، گەشتیاری وەرزشی نۆستالژیا، گەشتیاری وەرزشی چالاک و گەشتیاری وەرزشی پاسیڤ.

ئامادەکاری بۆ ئەم فۆڕمە.

- ڕووپێو.
- دراسە و توێژینەوە لەم فۆڕمە.
- بەگەشتیاریکردنیان و مارکێتینگ.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.

10. ی ڕەش Dark Tourism

(مۆنۆمێنتی ئەنفال لە بارزان، گەرمیان ، مۆنۆمێنتی هەڵەبجە، ئەمنە سورەکە جینۆسایدی ئێزیدییەکان)

گەشتیاری رەش ئاماژەیە بۆ سەردانی ئەو شوێنانەی کە هەندێک لە تاریکترین ڕووداوەکانی مێژووی مرۆڤایەتی تێدا ڕوویانداوە. کە دەتوانێت بریتی بێت لە جینۆساید، تیرۆر، زیندانیکردن، پاکتاوی نەتەوەیی و جەنگە کارەساتبارەکان و روداوە سروشتیەکان.

ئامادەکاری بۆ ئەم فۆڕمە.

- ڕووپێو.
- دراسە و توێژینەوە لەم فۆڕمە.
- بەگەشتیاریکردنیان و مارکێتینگ.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.

11. گەشتوگوزاری خوێندن. Study Tourism

لەم فۆڕمەدا هەوڵی سەرنجراکێشانی گەشتیارانی بیانی دەدرێت بۆ خوێندن لە کوردستان بە تایبەت بۆ ئەو زانکۆیانەی کە ئینتەرناشناڵن.

ئامادەکاری بۆ ئەم فۆڕمە.

- ڕووپێو.
- دراسە و توێژینەوە لەم فۆڕمە.
- بەگەشتیاریکردنیان و مارکێتینگ.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.

12. ی تەرفیهی.

گەشتوگوزاری تەرفیهی" ئەم فۆڕمە یەکێکە لە فۆڕمە گرینگ و باشترین پیشەسازی خێرایە بۆ . بۆ مەبەستی کاتبەسەربردن گەشتیار روو لەو شوێنە دەکەن بەتایبەت کە شوێنەکانی کاتبەسەربردن بە یاسا رێکدەخرێن.

ئامادەکاری بۆ ئەم فۆڕمە.

- ڕووپێو.
- دراسە و توێژینەوە لەم فۆڕمە.
- بەگەشتیاریکردنیان و مارکێتینگ.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.
- کردنەوەی شوێنی یاسایی تایبەت بە کاتبەسەربردن.
- کۆنترۆڵکردنیان لە لایەن حکوومەت.

13. ی هونەری Art Tourism

گەشتیاری هونەر دەبێ بە شێوەیەکی بەرفراوان پێناسە بکرێت وەک هەر چالاکیەک کە گەشتکردن بۆ بینینی هونەر لەخۆبگرێت و ئەو کەسانە دەگرێتەوە کە زۆر بە تایبەتی گەشت دەکەن بۆ بینینی هونەر لە شوێنێکی تر هەروەها ئەوانەی کە زۆرجار یان ناوبەناو سەردان بۆ بینینی هونەر لەنێو چالاکیەکانی تردا لە کاتی گەشتەکان، جەژنەکاندا یان دەکەن. ی هونەری بریتییە لە هونەر جۆراوجۆر وەک نیگارکێشان، پەیکەرسازی، چاپکردن، وێنەکێشان، هونەری دیکۆرات، فۆتۆگرافی و ئینستاڵەیشن لەخۆدەگرێت.

ئامادەکاری بۆ ئەم فۆڕمە.

- ڕووپێو.
- دراسە و توێژینەوە لەم فۆڕمە.
- بەگەشتیاریکردنیان و مارکێتینگ.
- ئامادەکاری بۆ ئیڤێنتێک.

14. ی پیشەسازی Industry Tourism.

ی پیشەسازی چییە؟

پیشەسازی بواری گەشتیاری چییە؟ گرنگە سەرەتا ڕونی بکەینەوە مەبەست لە پیشەسازی گەشتیاری چییە. بە شێوەیەکی بنچینەیی هەموو ئەو چالاکیانە دەگرێتەوە کە پەیوەستن بە گەشتێکی ماوە کورتی گەشتیار لە وڵاتەکەی خۆیانەوە بۆ وڵاتێکی دیکە. یەکێکە لە گەورەترین خزمەتگوزارییەکان لە جیهاندا، هەروەها ئابوری زۆرێک لە وڵاتەکان، تاکو ڕادەیەکی زۆر، پشت بە پیشەسازی گەشتیاری دەبەستێت.

هەروەها پیشەسازییەکی فراوانە، کە پیشەسازی ئۆتێل، گواستنەوە و چەند جۆرە پیشەسازیی و کەرتی دیکە لەخۆدەگرێت. گرنگە بزانیت پیشەسازی بواری گەشتیاری پەیوەستە بە گەشتکردن بۆ شوێنێکی جیاواز، گەشتەکەش دەکرێت تەنها بۆ وەرگرتنی خۆشی نەبێت بەڵکو دەکرێت هۆکاری بازرگانی یاخود هۆکارەکانی تری لە پشت بێت.

بە پێی زۆربەی پێناسە باوەکان، پیشەسازی گەشتیاری چالاکی ئەو گەشتانە لە خۆ ناگرێت، کە تیایدا کەسەکە بۆ ماوەی زیاتر لە ساڵێک لە شوێنی مەبەست دەمێنێتەوە. بۆ نمونە، ئەمە واتای ئەوەیە پەناربەر و خوێندکارانی نێودەوڵەدەتی کە ماوەی خوێندنەکەیان زۆرە، وەکو گەشتیار هەژمارناکرێن.

سودەکانی ی پیشەسازی؟

کەرتی گەشتیاری ژمارەیەکی زۆر قازانج دەبەخشێت بە وڵاتەکە، لەوانەش بەهێزکردنی ئابووری ئەو وڵاتانەی گەشتیارێکی زۆر بەلای خۆیاندا ڕادەکێشن، لەبەرئەوەی گەشتیارەکان تەنها پارە لە مانەوەیاندا خەرج ناکەن، بەڵکو سود بە بازرگانانی ناوخۆش دەگەیەنن. هەروەها دەبێتە هۆی دابین کردنی ژمارەیەکی زۆر لە هەلی کار بۆ ئەو کەسانەی لە پیشەسازی گواستنەوە و چێشتخانە و ئوتێلەکان کاردەکەن.

لەمانەش زیاتر، کەرتی گەشتیاری دەبێتە هۆی برەودان بە پەیوەندیەکانی وڵاتەکە یاخود بازرگانییەکان، تاکو هەلی زیاتر بۆ هۆکار و چالاکییە چێژبەخشەکان برەخسێنن،

هەروەها برەوەدات بە بەهای دراوی وڵاتەکە. لەگەڵ ئەمانەشدا، دەکرێت دەرگایەک بێت بە رووی هەلی ئاڵوگۆری کەلتوری. بۆ گەشتیارەکانیش، گەشتکردن دەکرێت بەرەو دڵخۆشی، تەندروستی و پەروەردەیان ببات.

کەرتەکانی ی پیشەسازی ؟

١-گواستنەوە:

پیشەسازی هێڵی ئاسمانی

بەکرێگرتنی ئۆتۆمبێل.

هۆکاری گواستنەوەی ئاویی

خزمەتگوزاری پاس.

شەمەندەفەر.

شوێنی مانەوە:

ئوتێل:
شوێنی مانەوەی هاوبەش

هۆستێلەکان

کامپ

جێگای خەوتن و نانی بەیانی

شوێنی مانەوەی گوندەکان و مانەوە لەگەڵ دانیشتوانی گوندەکاندا

شوێنی مانەوە بۆ کاتێکی دیاریکراو

٣- شوێنی خواردن و خواردنەوەکان

چێشتخانەکان
خزمەت گوزاری خواردن

بارِ و کافێکان
یانە شەوانەییەکان

٤- چالاکی و یارییە چێژبەخشەکان

گازینۆ

زانیاری لە بارەی گەشتەکانەوە

بازارکردن

ڕێبەری گەشتیاری و گەران

٥- پیشەسازییە پەیوەندیدارەکان

خزمەتگوزاری دارایی

بریکاری گەشتیاری

ڕێکخەری گەشتەکان.

بنکە گەشتیارییە ئۆنلاینەکان(ئۆ تی ئەی ئێس)

ڕێکخراوە گەشتیارییەکان

پەروەدەیی

15. گەشتوگوزاری سەرکێشی Adventure Tourism.

– سەرکێشی:

گەشتیاری سەرکێشی چەمکێکی نوێیە لە پیشەسازی گەشتیاری، وەک زۆربەی فۆرمەکانی تۆریزم پیشەسازی ئەم فۆرمەشی لا خۆ گرتووە. پێناسەیەکی تایبەت بە گەشتیاری سەرکێشی نییە. زۆربەی ئەوانەی تایبەتمەندن بەم بوارە رایان وایە کە سەرکەشی پیشەسازییەکی گەورەیە لە ناو دا. لە هەمان کاتدا هەندێک لە فۆرمەکانی هەمان ناوەڕۆکی سەرکەشیان هەیە وەک ئیکۆ تۆریزم و چالاکییەکانی تۆریزم ئێمە دەمانەوێ پرۆگرامێکی تایبەت بەو جۆرە فۆرمی گەشتیاری سەرکێشی لە کوردستان بکەین و هەموو ناوچە سەخت و دەگمەنەکانی کوردستان بگرێتەوە. ئەم پرۆگرامە پێشکەشکارێکی دەبێت کە کور یان کچ یان هەردوکیان دەبێت لەگەڵ کامێرە مانێک کە بەردەوام بە یەکەوە دەبن بۆ سەرکێشییەکان.

جۆری سەرکەشییەکان لە ناو ی سەرکێشی

چالاکییەکانی سەرکێشی سەخت:

چالاکییە سەرکێشییەکان لەم بەشەدا زۆر سەخت و بەهێزن و ئەگەری سەرکەشی خەتەرناکی لێدەکرێت وە ئەم چالاکییەنەی خوارەوە لە خۆ دەگرێت:

- Caving -ئەشکەوتەوانی
- Mountain Climbing—شاخەوانی
- Rock Climbing- سەرکەوتنە سەرشاخی بەردین
- Ice Climbing – سەرکەوتن بە سەر بەفر
- Trekking - رۆیشتن
- Sky Diving- بازدان لە ئاسمان

چالاکی سەرکەشی ئاسان:

ئەم جۆرە سەرکەشیانە مەترسیان کەمترە ریسکی تێدا نییە وەک ئەوەی لەگەڵ چالاکی سەرکەشی سەختەکە بەراوردی بکەین. ئەم جۆرە سەرکەشییە بەردەوام پێویستی بە پێشرەوێکی پرۆفیشناڵ هەیە بۆ رێبەرییکردنی گروپەکە.

- Backpacking- exploring - کۆڵبەر.
- Birdwatching – بینینی باڵندە.
- Camping – هەڵدانی خێمە.
- Rafting -kayaking – Canoeing بەلەمی تایبەت بە پێشبرکێ.
- Fishing – ماسیگرتن.
- Hiking- رۆیشتن بە پێ بۆ ماوەی نیورۆژ.
- Horseback riding – ئەسپسواری لە شوێنە سەرکەشییەکان.
- Hunting – راوکردن.
- Kayaking/sea/whitewater- بەلەمی تایبەت بە شەپۆل.
- Orienteering – پێشبرکێی لە رێگەی نەخشە.
- Safaris گەشتێکی تایبەت بە ئۆتۆمبێلی تایبەت بەمەبەستی گەران بۆ بینینی گیاندار هیتد...

- Scuba Diving غەواس بۆ بینینی گیانداری ئاوی.
- - Snorkeling
- Skiing – خلیسکانی سەر بەفر
- Snowboarding and sandbourding – بۆردی سەر بەفر
- Surfing- رۆیشتن لەسەر شەپۆلی دەریا
- Yoga یۆگا
- Cycling- Bike and Motorcycle
- Mointain Biking شاخەوانی پایسکل
- zip-lining خۆ هەڵواسین بە پەت

پلانی جێبەجێکردن لە فۆڕمە دەستنیشانکراوەکانی گەشتیاریی.

بوار Perspective	ئامانج/ Objective	چالاکی Tactics	لایەنی پەیوەندیدار/ جێبەجێکار Stakeholders	هەنگاوەکان Initiatives	بودجە بە دیناری عێراق Budget	مەودای جێبەجێکردن Short term/ Long term
پلانی ٨ ساڵە بۆ پەرەپێدانی گەشتیاری و فۆڕمەکانی گەشتوگوزار.	**1.گەشتوگوزاری سروشتی Natural tourism** **2.گەشتوگوزاری پیشەسازی Industry Tourism.** **3.گەشتوگوزاری شوێنەوا Archeological Tourism** **4.گەشتوگوزاری تەندروستی- چارەسەری سروشتی، سەنتەری گەشتیاری پزیشکی Health Tourism**	دروستکردنی پرۆژە لەسەر شوێنە سروشتییەکانی وەك رووبارو کانیاو چیاکان. دروستکردنی کارگەی تایبەت بە گەشتیاری و کەلوپەلی گەشتیاری وەک کارگەی شەراب و پێداویستی گەشتیار (سۆڤینییە، واتا دیاری). پاراستن و نۆژەنکردنەوە و بە گەستیاری کردنی ناوچە شوێنەوارەکان. بە وەبەرهێنانکردن لە گۆم و قوڕە و ئاوە تایبەتمەندەکانی کوردستان و دروستکردنی شوێن و ئاسانکاری و بونیاتنان لەم شوێنانەی کە ناوبانگیان هەیە لە تەندورستی. وە گرینگی دان بە	وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان.	دروستکردنی لێژنەیەکی تایبەتمەند لە بوارە جیاوازەکان.	بۆ ٧ ساڵ و ٦ مانگ ماوەی جێبەجێکردنی پلانەکەیە کە بۆ هەموو فۆرمەکانی گەشتیاری و پرۆژەی تایبەت بە پەرەپێدانی گەشتاریی لە فۆرمە دەستنیشانکراوەکان. تێبینی: حکوومەت پێویستە بە سێ جۆر ئەم بودجەیە دابین بکات لە رێگای پۆلێن کردنی بۆ پرۆژەی بچوک و مامناوەند و گەورە. ١-پرۆژەی گەورە لە رێگەی P.P.P تەواوکاری سەرمایە لەگەڵ زەوی بۆ پرۆژەکە. ٢-پرۆژەی مامناوەند لە رێگەی وەبەرهێنان. 3 - پرۆژەی بچوک لە رێگەی یاسا تایبەتمەندە بەرکارەکان و کەرتی تایبەت لە رێگەی قەرزی بچووك و مامناوەند و گەورە.	لە سەرەتای ساڵی ٢٠٢٣ دەست دەکەین بە پلانی بەگەرخستنی گەشتیاریی تا ساڵی ٢٠٢٦

		نەخۆشخانەکانی کوردستان و بە بازارکردنیان.				
	5.گەشتوگوزاری سەرکێشی .Adventure Tourism	دروستکردنی پڕۆژەی بچوک و مامناوەند لەسەر رووبار ودەریاچە و کانیاوەکانی کوردستان بە پڕۆژەی سەرکێشی ئەوەی خوارەوە بەشێک لە چالاکییەکانە: ١-بەلەمی تایبەت بە پێشبڕکێ. ٢-ئەسپسواری لە شوێنە سەرکەشییەکان. ٤-بەلەمی تایبەت بە شەپۆل. ٥-خلیسکانی سەر بەفر. ٦-یۆگا ٧-شاخەوانی. ٨- پایسکلسواری. ٩-خۆ هەڵواسین بە پەت . تا دوایی......				
	6.گەشتوگوزاری ئایینی Religion Tourism	-دەستنیشانکردنی شوێنەوارە ئاینییەکان و پەرستگە و گۆڕی پێغەمبەرانی کوردستان. - دروستکردنی شوێنی حەوانەوە لە نزیک ئەو ناوچانە. - راکێشان و ئاسانکاری بۆ پەرستشانی ئایینە جیاوازەکان. - چاکردنی رێگاوبان. - خزمەتگوزاری.				

		داناني پۆليسی گەشتیاریی. تا دوا خزمەتگوزاری گەشتیاریی.				
	7.گەشتوگوزاری کشتوکاڵی- کێ Agritourism.(گوندی کشتو گەشتیاریی)	-دروستکردنی گوندی گەشتیاریی. -دروستکردنی بازاڕی کێڵگەیی. -پێشانگای تایبەت بە نمایشکردنی خۆراکی ناوخۆیی هەفتانە. - هۆشیاریی پەروەردەیی و سەردانی کێڵگەکان لە لایەن وەزارەتی پەروەردە بۆ قوتابیان.				
	8.گەشتوگوزاری کەلتووری Calture Tourism. (فێستیڤاڵی خۆراک، کاری دەستی	-ئامادەکردنی فێستیڤاڵ لە هەموو بۆنەکان. -کردنەوەی پێشانگەی هونەری تایبەت بە گەشتیار. - فێستیڤاڵ بۆ نمایشی کارەدەستییەکان و خۆراک هتد....				
	9.گەشتوگوزاری شار Urban Tourism.	-دروستکردنی ئەقواریۆم . -پارکی مۆدێرن. - بورجی گەشتیاریی. - باخچەی ئاژەڵان. - شاری یاری گەورە هتد.....				
	-10 گەشتوگوزاری بازرگانی ئاڵوگۆڕ و Business Tourism	-ئاڵوگۆڕی بازرگانی.				

				- پێشانگەی بازرگای سێ مانگە. - چالاکیی تایبەت بە بازرگانی.		
				-دروستکردنی ستادیۆمی بچوک و مامناوەند بۆ یارییە جۆراوجۆرەکان.	**-11گەشتوگوزاری وەرزش** **Sport Tourism ۰**	
				ناساندنی کوردستان لەم فۆڕمەی گەشتیاری. - گرینگیدان بە دروستکردنی مۆنۆمێنتی تایبەت و فیلم و دروستکردنی پارچە ڤیدیۆی تایبەت بە گەشتیاریی ڕەش. هتد.....	**-12 گەشتوگوزاری رەش** **Dark Tourism**	
				ناساندن و ڕێکارەکان بۆ هێنانی قوتابی لە دەرەوەی وڵات.	**—13 گەشتوگوزاری خوێند** **Study Tourism**	
				دروستکردنی شوێنی تەرفیهی تایبەت بۆ گەشتیاران. بە تایبەت شوێنی شەوانە لە دەرەوەی شارەکان.	**-14 گەشتوگوزاری تەرفیهی.**	
				گرینگیدان بە گەشتیاریی هونەری و ناساندنی هونەر و فۆلکلۆری کوردیی و هێنانی هونەرمەندی تایبەت و بە ناوبانگ. دروستکردنی هۆڵی گەورە.	**-15 گەشتوگوزاری هونەری** **Art Tourism**	

ئەم پلانە لە ماوەیەکی کورتدا ئامادەکراوە بۆیە وەك درافتێکی سەرەتایی لەگەڵ لایەنە پەیوەندی دارەکان دانیشتنی تایبەت و دەرخستە و رێکاری پێویستی بۆ دەگرێتەبەر.